KURTULUŞ

sosyalist dergi

HAFTALIK
KURTULUŞ GAZETESİ
İÇİN
BAĞIŞ ve ABONE KAMPANYASI
SÜRÜYOR

●

FAŞİZM ELEŞTİRİLERİYLE
İLGİLİ BİR AÇIKLAMA

●

FAŞİZM ÜZERİNE
NOTLAR
(V)
«TÜRKİYE'DE FAŞİZM»

●

PROLETARYANIN
İDEOLOJİK MÜCADELESİ

19

ARALIK 1977

KURTULUŞ

sosyalist dergi

AYLIK DERGİ
ARALIK 1977
YIL: 2 — CİLT: 4 — SAYI: 19

Sahibi : **İsmail AYÇİÇEK**/Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : **Mustafa EKER**/Yönetim ve Yazışma adresi: İbrahim Müteferrika Sok. Fazilet Han, Kat : 4, No: 409 ULUS-ANKARA/Abone Bedeli : **Yıllık 100 TL.** dir. Yurt dışı abone bedeli iki katıdır./ Her türlü ödeme için : İsmail Ayçiçek, Posta Çeki No: 100994

İÇİNDEKİLER

Dizgi - Baskı :
UFUK Matbaası

Haftalık Kurtuluş Gazetesi İçin Bağış ve Abone Kampanyası Sürüyor

Lenin: «bir grup ne kadar küçük olursa olsun mutlaka siyasi ajitasyona girişmelidir. Sosyalizmi yaygınlaştırmanın bundan başka yolu yoktur.» diyordu. Gerçekten en geniş kitleleri sosyalizme kazanmanın yolu siyasal ajitasyondan geçer. Somut gerçekler üzerinde sürdürülen ajitasyon en geri kitlelerin dahi dikkatini sosyalizme yöneltebilir; sosyalizme sempati duymalarına, tek kurtuluş yolunun sosyalizmde olduğunu kavramalarına yardımcı olur; Ajitasyonun sosyalist siyasal harekete yakınlaştırdığı kitlelerin sosyalizmin bilimini kavramalarında propaganda ise esas unsurdur. Sosyalizmin biliminin en geniş kadrolar tarafından kavranması aynı şekilde siyasal ajitasyonun genişleyebilmesi için yeni imkanlar yaratır.

Ajitasyon ve propagandanın belirli klasik yöntemleri vardır. Bunlardan biri bireylerin sürdürdüğü sözlü propaganda ve ajitasyon faaliyetidir. Ancak sözlü ajitasyon ve propaganda kadroların imkan ve sayısıyla sınırlanmış bir yöntemdir. Bunun yanında, her dönemin teknik imkanlarının bizlere sunduğu diğer ajitasyon ve propaganda yöntemleri vardır ki, bunlar esas olarak sözlü, yazılı, resimli yayın yollarından oluşur. Bu alanda en klasik yöntem gazete, bildiri olmakla birlikte, günümüzde radyo, televizyon aygıtlarının yaygınlığı yepyeni ve etkin ajitasyon ve propaganda imkanları yaratmaktadır. Ancak bunların kullanımındaki sınırlamalar, bizim esas olarak basın yolunu kullanmamızı getirmektedir.

Kurtuluş dergisi bugüne değin süren çabalarıyla bilimsel sosyalizmin kavranılmasını sağlamaya çalışmış,

buna mukabil, gazete yoluyla sürdürülecek bir ajitasyon-propaganda faaliyetini yerine getirememiştir. Siyasi gerçekleri açıklayabilmek, bunları en geniş kitlelere ulaştırabilmek amacıyla haftalık bir yayın organının çıkarılmasının zorunluluğuyla yüzyüze gelmiştir. Ancak en geniş kitlelere ulaşabilecek tirajda haftalık bir yayın organının çıkarılması parasal açıdan büyük boyutlara ulaşmaktadır. Hele kağıt, matbaa, nakliye masraflarının her gün artıyor olması bu mali yükü günbegün arttırmaktadır. Örneğin 50.000 tirajlı haftalık bir gazetenin aylık masrafı, en mütevazi ölçüler içerisinde kalmak suretiyle 300.000 TL ye ulaşmaktadır. Belirli gelir kaynakları olmadıkça böylesine bir mali yükün kaldırılması imkansızdır. Haftalık KURTULUŞ gazetesinin aylık masrafı da asgari bu civarda olacaktır. Bunun yanında aylık Kurtuluş dergisinin parasal yükü de gözönünde bulundurulmalıdır. İlk yayına başladığımız zaman 10.000 adedini 20.000 TL ye bastırdığımız derginin, son altı aydır 12.000'e çıkardığımız miktarına karşılık basım masrafları 40.000 TL yi aşmıştır. Bu miktar önümüzdeki aylar içerisinde artmaya devam edecektir. Aylık Kurtuluş dergisi ve haftalık Kurtuluş gazetesinin yaşamasını ve istikrarını sürdürmesini gerekli bulan arkadaşların, dergi ve gazetenin kendilerine yüklediği sorumlulukları da bilmeleri gerekir. Sosyalist bir yayın organı yandaşlarının, haber, dağıtım, para imkanlarından yararlanmadığı müddetçe yaşayamaz. Zaten kitlelerin maddi manevi desteğini görmeyen bir yayının sosyal bakımdan gerekliliği de düşünülemez. Bu nedenledir ki Kurtuluş dergisi yandaşları dergi ve gazete için bağış, abone ve satış kampanyalarını sürekli kılmalıdırlar. Bağış, abone ve satıştan elde edilen paralar dergiye gönderilmediği takdirde, dergi ve gazetenin yaşaması mümkün olmayacaktır. Kitle yayın organının gerekliliğine inanan arkadaşlar bu kampanyada kendilerini görevli hissetmeli, bunu sosyalist bir yarış haline getirmeli ve sorumluluklarını yaratıcı bir biçimde yerine getirmeye çalışmalıdırlar.

Haftalık Kurtuluş gazetesinin yaşaması ve gelişmesi yandaşlarının eseri olacaktır!

KURTULUŞ

Faşizm Eleştirileriyle İlgili Bir Açıklama

17. Sayımızda Devrimci Yol Dergisiyle ilişkili olarak «devrim ve anti-faşist mücadelede ittifaklar» konusunda tutarsızlık yapıyorlar diye iddia etmiştik. Bu iddiamızın dayanaklarını «DG-DY» dergilerinin bulanık ifadeleri ve bu görüşleri savunanların pratik davranışlarından çıkarmış idik. Ancak Devrimci Yol dergisinin 10. sayısı bizim bu iddiamızın teorik olarak **artık** geçersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

17. Sayıda şöyle diyorduk:

«Ama «DG-DY» 'derhal bizim anti-faşist mücadele programımızla (programın ne olduğunu yukarıdaki eleştirilerde gördünüz.-Kurtuluş) devrim programımız çakışır' diyor... Bundan ne çıkar? CHP sorunu çıkar; eğer CHP, oligarşinin bir partisi ise; gelin çıkın bu paradoksun içinden bakalım. CHP faşizme karşı tutarsız da olsa bir müttefik. Peki ya demokratik halk devriminde de CHP gene müttefik mi?...

«İşte bu şekilde de «DG-DY» faşizme karşı ittifaklar sorununu tutarsız olarak ortaya koymaktadır. Ama bu tutarsız teorik tahliline rağmen, CHP'nin müttefik olabileceğini söylüyor» (Kurtuluş, s. 17, sf, 75-76)

Bu eleştiri CHP'nin anti-faşist mücadelede müttefik olarak kabul edilip edilmemesine bağımlı bir eleştiriydi. Halbuki Devrimci Yol'un bizim eleştirilerimizden sonra çıkan 10. sayısında bu konu çok açık ifadelerle ortaya konulmuş ve bizim teorik tutarsızlık dediğimiz çaparız ortadan kaldırılmıştır!

«TİP, TSİP, TKP ve KSD tarafından savunulan birinci çizgi anti-faşist mücadelede bir CHP iktidarına bel bağlama çizgisidir... Bize göre bu çizgi faşizme teslimiyet çizgisidir. CHP'ye bel bağlama (YA DA MÜTTEFİK OLMA!). Sonuçta tekelci burjuvazinin bir kanadı ile faşizme karşı ittifak aramaya götürür.» (Devrimci Yol, S. 10, sf. 2).

Görüldüğü gibi bizi **malum** yere yerleştirdikten sonra, çok açık olarak Devrimci Yol Dergisi, CHP'nin anti-faşist mücadelede müttefik olamayacağını, bunu söylemenin faşizme teslimiyet çizgisini oluşturduğunu söylüyor. Kurtuluş'un faşizme teslimiyet çizgisini savunup savunmadığının ölçütü ancak hayatta cereyan eden olaylar olabilir; bunu da herkes bilir.

Esas önemli nokta CHP'nin anti-faşist mücadelede müttefik olarak görülüp görülemeyeceği sorununda yatmaktadır ve işin tehlikeli yanı da burasıdır. Devrimci Yol eleştirdiğimiz ittifaklar sorununda tutarlı olabilmek amacıyla CHP'yi ittifaktan atmıştır, bunda da haklıdır. Zira CHP devrim müttefikleri arasında sayılamayacak bir siyasal temsilcidir. Devrimci Yol bu tutarsızlıktan kurtulma bahasına lafta sol sapma içerisine de düşmektedir. O faşizme karşı mücadeleler tarihinden beş kuruşluk ders almamış olduğunu bu şaşkınlıkla ortaya koymaktadır. Dimitrov, faşizme karşı mücadelede sosyal demokratların yeri konusunda yapılan hataların üzerine basa basa bir ton laf etmektedir. Aynı Devrimci Yol gibi, sosyal demokratları anti-faşist mücadele içerisinde görmeyen, giderek sosyal demokrasiyle faşizmi bir sayan anlayışları şiddetle eleştirir. Bunlara daha önceki sayılarımızda değindik. Aynı şeylerin tekrarında yarar yok.

Devrimci Yol, tutarlı olmasa bile CHP'nin faşizme karşı olmadığını söylemekle, sol sekterlik bir yana 'çocukluk' yapıyor. Bunu nasıl kanıtlayacaktır? Kendi tabanı bile bunları söylenmemiş farzetmektedir. Çünkü pratikte bunun tam tersi yapılmakta, CHP anti-faşist ittifak içerisinde görülmekte ve hatta Devrimci Yol görüşlerini benimseyenler demokratik kitle örgütlerinde CHP'lilerle yönetimde bile ittifak yapmaktadırlar. Buna CHP başka,

CHP'liler başka diye bir uyduruk cevap verilebilir. O zaman AP başka AP'liler başka, hatta ve hatta MHP başka MHP'liler başka da denilebilir. Ama bütün bunlar demagojiden öte bir anlam ifade etmezler. CHP'nin müttefik olup olmadığı konusunda dergi sayfalarında keskinlik edip, pratikte tam aksi davranmak; işte gene Devrimci Yol'un onmaz hastalığı: «Teori dergi sayfalarında kesilecek usturadır.»

Devrimci Yol aynı yazıda, CHP sorunundan kurtulabilmek için yardımcı olabileceğini zannettiği bir kapıyı aralıyor. Baksın ama girmesin deriz:

«Siyasal arenada ise bugün tekelci burjuvaziye **yamanma konumundaki** (abç) CHP'nin durumu ayrıca tartışılabilir.» (y.a.g.y.)

Bu ifadeyle Devrimci Yol acaba nereye kapı aralıyor? Anti-faşist ittifaklar sorunu sözkonusu olunca CHP «ayrıca» tartışılamaz. Fazla da tartışılacak bir şey bırakmadı esasında. Getirdiği mantıkla, «tekelci burjuvaziyle ittifak yapma korkusundan» (!) hiçkimse CHP lafını ittifaklar sorunuyla birlikte ele almamalıdır. Devrimci Yol yukarıdaki cümlede **«yamanma konumundaki»** ifadesiyle acaba yeni birşeyler mi söylemek istiyor? Yeni hiç bir şey söyleyemez, çünkü yukarıda söyledikleriyle tahlilinin sonuçlarını ortaya koymuştur. Bu ifadeyle ancak tekelci burjuvazinin partisini, tekelci burjuvaziye **«yamanmak»** la aşağılamış olur, o kadar! O aşağıladığın partiye oy verilmemesini sağlamak için ona karşı bir tek satır yazmazsın. Bunu sessiz geçersin, sempatizanların da bilindiği üzere kayıtsız şartsız CHP'yi desteklerler.

Önemli bir nokta da, CHP'nin ne devrim cephesinde, ne de anti-faşist cephede yeri olmadığına göre, bunca geniş kitleleri etkileyen herzenin yerinin ne olduğudur: Ya tarafsızlaştırılacak güçler yanında, ya da -Devrimci Yol'a göre- faşist cephede. Devrimci Yol'un yukarıda belirttiği üzere faşizmin kaynağı olan tekelci burjuvaziye karşı, onun bir kanadıyla ittifak olamayacağı mantığından giderek CHP'nin tekelci burjuvazi safına; karşı devrim safına, dolayısıyle faşizm safına (çünkü Devrimci Yol ikisinin çakıştığını söylüyor) konulması gerekir. Bu mantık

bu şekilde devam ettirilirse, işler gittikçe arap saçına dönüyor. En doğrusu CHP konusunu ayrıca tartışmak değil, faşizm konusunda söylenenleri gözden geçirmektir. CHP oligarşinin partisi olsa da faşizmle bir tutulamaz. Onunla ittifak olabileceğini söylemek de faşizme teslimiyet değildir. Sol görünümlü olsa bile tersi faşizme teslimiyettir.

Biz kendi açımızdan bir şeyi düzeltirken, Devrimci Yol'a eleştirdiğimiz tutarsızlığı savunmasının Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesi açısından çok daha yararlı olacağını hatırlatmak isteriz. İtalya'da, Almanya'da, Bulgaristan'da sosyal demokratlara -biraz daha keskin olmak üzere- aynı Devrimci Yol'un salık verdiği şekilde davranıldı. Ve ürettiği sonuç da herkesçe biliniyor. O zaman sormak gerekir; fiiliyatta faşizme teslimiyet çizgisini kim savunmuş oluyor?

KURTULUŞ

Faşizm Üzerine Notlar — 5

Türkiyede Faşizm

Emperyalizme bağımlı olan bir ülkede, ekonomik yapıda olduğu gibi, siyasal yapıda görülebilecek olan değişiklikler de emperyalizm faktörünün dışında ele alınıp değerlendirilemezler. Hele günümüzde Türkiye'de olduğu gibi, emperyalizmle etle tırnak ilişkisi içerisinde olunan bir sosyo-ekonomik yapıda, bu bir o kadar daha böyledir. Günümüzde Türkiye'de, emperyalizmin aynı zamanda bir iç olgu haline gelmiş olduğunu söylerken durumu en iyi izah edecek olan formülasyonu yapmış oluyoruz. Emperyalizm, artık ülkenin ekonomisinden siyasetine ve sosyal yaşantısına kadar her alanında etkinliğini sürekli kılacak pozisyonlara sahip olmuştur. Yerli işbirlikçileri, uzmanları, yerlilerle kurduğu holdingleri, siyasi ve askeri bağlantıları, barış gönüllüleri, hayranları ve ajanlarıyla v.b., ülkenin her alanında onun ayrılmaz bir parçasıymış gibi yer almış durumdadır. Bütün bu olgular emperyalizmin **yeni sömürgecilik** adını verdiğimiz siyasetinin temel taşlarıdır. Emperyalizm artık, sömörge valileri, kendi üniformasını taşıyan askerleri, acentalığını yapan kompradorları ve kendi açık şirketleriyle değil, bütün bunlara daha dolaylı bir görünüm sağlayacak yeni sömürgecilik yöntemleriyle ülkeleri sömürgeleştirmektedir.

İkinci paylaşım savaşı ertesi, ABD hariç hemen bütün metropol ülkeler büyük bir yıkım içerisindeydiler. Savaşın en büyük ganimet payını ele geçiren ABD, bu

sayede ekonomik ve siyasal arenada tam bir hegemonya kurdu. Dünya emperyalist sisteminin liderliği, üzerinde güneş batmaz bir imparatorluk oluşturmuş olan İngiltere'nin elinden yeni bir imparatorluğa, ABD imparatorluğuna geçti. ABD hegemonyası öylesine güçlü görünüyordu ki, bir çokları, Lenin'in değil, K. Kautsky'nin haklı olduğu düşüncesine vardılar. Federal Almanya, Japonya, Fransa gibi savaşta yıkıma uğramış metropoller, bu kere ABD askerleri ve sermayesinin istilasına uğradılar. Hemen hiç bir metropol bu istilanın dışında kalmadı denebilir. Bu açıkça tüm emperyalist tekellerin, ABD tekellerinin hegemonyası altında birleşeceği ve Kautsky'nin ultra-emperyalizm (Lenin'inse ultra-saçmalık) adını verdiği yeni bir statünün doğmuş olduğu gibi bir görünüm veriyordu. Artık değişik metropollere bağımlı tekeller değil, birleşmiş tek bir metropole bağlı tekellerden söz edilebilirdi. Hele Nato'nun kurulmasıyla birlikte, askeri entegrasyon da gerçekleşiyordu. Değişik metropoller olmayacağı gibi, bu değişik metropollere bağlı bağımsız ordular da olmayacaktı. Doğal olarak bu, artık «emperyalist metropoller arası çelişki» diye bir kavramın geçersiz olduğu sonucunu da doğurmaktaydı. Bahsedilebilecek tek çelişki, aynı metropole bağlı tekellerin kendi aralarındaki çelişkiler olabilirdi: bu da bir ülke içerisinde yer alan şirketlerin birbirleriyle olan çelişkisinin dünya çapında bir boyuta ulaşmasıydı. Ülke, dünya; ulusal şirketler de uluslararası şirketlerdi. Nasıl ki ulusal şirketler ayrı ordular kurup birbirleriyle savaşamıyor, tek bir baskı aracını farklı ağırlıklarla ortaklaşa kullanmak durumunda oluyor idiyseler, yeni statüde, dünya emperyalist devletinin, dünya ordusu olan Nato'da farklı ağırlıklarla ortaklaşa kullanılacaktı.

Savaş sonrası ortaya getirilen bu mantık gerçekten geçerli olsaydı bugün durum bu olacaktı; eğer Lenin'in çok doğru bir biçimde ortaya koyduğu eşitsiz gelişme yasası da artık geçersiz olabilseydi. Ama Marksist bilimin şaşmazlığı pratikte bir kez daha doğrulandı. Bugün bu tablo ortaya çıkmamıştır. Farklı metropoller, eşitsiz gelişme yasasının ortaya koyduğu gibi, eşitsiz bir gelişme

göstermiş, ABD hegemonyası, savaş sonrası görünümünü aynen koruyamamıştır.

Savaş sonrasının ortaya koyduğu tablo öylesine kesin görünüyordu ki, düşünürler bu tablonun baskısı altında kalmamızlık edemiyorlardı. Tablonun yarattığı bu baskı bugün de etkinliğini sürdürmektedir. Savaş sonrasında savunulan tezler farklı tanıtlamalarla bugün de sürdürülmektedir.

Aşağı yukarı benzer tezler birinci paylaşım savaşı öncesinde de ortaya atılmıştı. Stalin'in bu konu üzerine söylediklerini aktarmakta yarar var.

«Birinci dünya savaşı sonunda da Almanya'nın kesin olarak savaş dışı edildiği sanılmaktaydı, bazı arkadaşlara göre bugün de Almanya'nın ve Japonya'nın savaş dışı edildiklerinin sanıldığı gibi. O zamanlar da, Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrupa'yı kıt kanaat geçinecek duruma düşürdüğü; artık Almanya'nın doğrulamayacağı, kapitalist ülkeler arasında savaş olmaması gerektiği söyleniyor ve bu, Amerikan basınında haykırılıyordu. Ancak, buna karşın, Almanya, yenilgisinden onbeş-yirmi yıl sonra büyük bir devlet olarak dirildi, esaretten kurtuldu ve bağımsızlık yoluna girdi. Bunun karakteristik yönü şudur ki, Almanya'nın ekonomik yönden kalkınmasına, ekonomik ve askeri potansiyelini yeniden kurmasına yardım edenler, Büyük Britanya ile Amerika Birleşik Devletlerinin kendileri olmuştur. Kuşku yoktur ki, Amerika Birleşik Devletleri ve Büyük Britanya, Almanya'nın ekonomik yönden kalkınmasına yardım ederken, onu, kalkındığı zaman, Sovyetler Birliğine karşı yöneltmek, sosyalizmin yurduna karşı kullanmak niyetinde idiler. Oysa, Almanya, kuvvetlerini, önce İngiliz-Fransız-Amerikan blokuna karşı yöneltmiştir. Ve Hitler Almanyası, Sovyetler Birliğine karşı savaşa giriştiğinde, İngiliz-Fransız-Amerikan bloku, Hitler Almanyası ile saf tutmaktansa, tersine, Hitler Almanyasına karşı SSCB ile koalisyon kurmak zorunda kaldı.

«Akla şu gelmektedir: Almanya'nın ve Japonya'nın kalkınmayacaklarının ve özel ve bağımsız bir hayata girmeleri için Amerikan boyunduruğundan kopmaya uğraş-

mayacaklarının güvencesi nedir? Bana göre, böyle bir güvence yoktur.

«Demek ki, kapitalist ülkeler arasında savaşların kaçınılmazlığı tam olarak mevcut kalmaktadır.»*

Stalin'in bu söyledikleri Lenin'in söyledikleri ile tam bir uygunluk halindedir. Stalin yanlış değerlendiriyor demenin, Lenin yanlış değerlendirdi demekten hiçbir farkı yoktur. Konumuz olmadığı için bunun kanıtlamasına girmeyeceğiz. Belirtmek istediğimiz, görünümler her ne olursa olsun, emperyalist ülkeler arası bir birleşmenin ancak geçici olacağı, eşitsiz gelişme yasası uyarınca entegrasyon gibi görünen durumların zaman içerisinde çelişkilerin gelişmesiyle tedrici olarak ortadan kalkacağıdır. Bu süreç bugün adım adım devam etmektedir. ABD hegemonyası her geçen gün yıkılmakta, farklı metropoller arası çelişkiler günbegün şiddetlenmektedir. Buna rağmen ABD savaş sonrasında elde ettiği avantajları hala yitirmiş değildir. Gene de emperyalist sistemin baş gücü olmayı sürdürmekte, dünya politikasına yön vermeye çalışmakta, çeşitli ülkelerde darbeler yapmakta, kısacası hegemonyasını sürdürebilmek için çırpınmaktadır. Bu nedenledir ki, bugün hala dünya emperyalist sisteminden bahsederken onun odağında ABD'ni görmek zorunludur.

TÜRKİYE'DE FAŞİST HAREKETİN KÖKLERİ

Emperyalizme bağımlı bir ülkede ekonomik, sosyal ve politik hareketleri izlerken emperyalizmin varlığı gözardı edilerek hiçbir doğru tahlilin yapılamayacağını söylemiştik. Faşizm, konusu da ele alınırken yöntem gene bu olmalıdır. Eğer faşizm, tekelci kapitalizmin bir ürünüyse, Türkiye'de faşizm olayı emperyalizmden ayrı olarak görülemez. Burada bir noktayı belirtmekte yarar var. Bağımlı bir ülkedeki faşizmin emperyalizmle bağlantı içerisinde gelişmesiyle, emperyalizmin hakim olduğu her kapitalist ülkede faşizmin var olduğu iddiası ayrı ayrı şeylerdir. Bir ülkede emperyalizm varolduğu halde faşizm varolmayabilir. Faşizmin varolması, esas olarak o ülke-

---

*** Son Yazılar, s. 89-90, J. Stalin, İkinci Baskı, Sol Yayınları**

deki **özel koşullara** bağımlıdır. Emperyalizmin varlığı da her halükarda bu **özel koşulları** yaratmaz. Bu konuya 17. sayımızdaki faşizm yazısında değinmiştik.

Çözülmekte olan Osmanlı İmparatorluğu'nu kurtarma formüllerinden biri -Balkanlardaki ve dünyadaki milliyetçilik hareketlerinin de etkisiyle- Türk milliyetçiliği idi. Jön Türklerin, İttihat ve Terakkinin bütün çabalarına rağmen, Türk milliyetçiliği Osmanlı İmparatorluğunu kurtaramadı. Birinci paylaşım savaşı macerasıyla birlikte Osmanlı İmparatorluğu bir daha geri gelmemecesine battı. İmparatorluk kurtarma sevdasında olan bir milliyetçilik, zorunlu olarak içerisinde gerici ögeler taşıyacaktı. Böyle de oldu. Türk milliyetçiliği bütün dünya Türklerini birleştirme hedefiyle Turancılık olarak şekillendi. Özellikle Alman emperyalizmi Turancılığı körükledi. Turan sevdalarıyla savaşa giren Osmanlı İmparatorluğu, Enver Paşa'nın Türkistan macerasıyla son buldu. Osmanlı İmparatorluğu, Anadolu'ya varıncaya değin emperyalist ülkeler arasında paylaşıldı. Bu durum karşısında Türk milliyetçiliği olarak, Turancılığı savunmak imkansız hale geldi, zira Anadolu bile yer yer işgal altındaydı. Böyle büyük umutlara artık kimse bel bağlayamazdı. Başka yerleri fethetmek isterken eldekiler bile gitmişti. Anadoluyla ekonomik, politik ve coğrafi hiçbir bağlantısı olmayan Türkistan'ı kurtarmak rüyalardan bile uzak kalmak zorundaydı. Türk milliyetçiliği ancak, Anadolu'nun kurtarılması şiarı etrafında şekillenebilirdi. Türk milliyetçileri, Kürtlere de çeşitli vaadlerde bulunarak anti-emperyalist bir içerikle dolu olarak Anadolu kurtuluş hareketini yönlendirdiler. Tabii ki Kurtuluş Savaşı sonrasında bütün bu vaadler unutuldu. Üstelik Türk milliyetçiliğinin bütün milliyetlerce benimsenilmesi istendi. Türk milliyetçiliği işgal altındayken ezilen bir ulusun emperyalizme karşı ulusal onurunu koruyuşunun ideolojik ifadesiyken, savaş kazanıldıktan sonra şovenizmle karakterize olur hale geldi. Zaten iki yol sözkonusuydu; Türk milliyetçiliği ya anti-emperyalist özelliğinin yanında, kendi ulusuna layık gördüğü her hakkı başka milliyetlere de tanıyacak ve demokratik bir içerikle dolarak ileri-

ciliğini sürdürecek, ya da Anadolu'da yaşayan diğer milliyetlerin bu haklarını tanımadan, anti demokratik bir içerik kazanacak, zorunlu olarak şovenleşecek, anti-emperyalist içeriği de karikatürleşmek zorunda kalacaktı. Bir ulusun haklarının tutarlı olarak savunulması, ancak aynı hakların başka uluslar için de sözkonusu olduğunun kabul edilmesiyle mümkündür. Ulusal haklar bütününü başka uluslar için geçerli saymayanlar, bunların gerçek savunucuları olamazlar. Onların savunduğu temeller mutlaka sakat olur. Kendi başları dertte olduğu zaman ulusal hakların savunucusu, dert gittikten sonra ise ulusal haklara tecavüz edici olurlar. Hemen her zamanda burjuvazi bu ikinci tavrın içinde olmuştur. Bütün bunlara rağmen tutarsız dahi olsa bir ulusun milliyetçilerinin emperyalizme karşı olan tavrı desteğe layıktır. Anadolu Kurtuluş Savaşında Kemalistler layık oldukları desteği görmüşlerdir.*

Kurtuluş Savaşı ertesinde Kemalizm de tüm milliyetçi hareketlere benzer bir biçimde diğer milliyetler karşısında şovenizme batmaktan kendini kurtaramamıştır. «Ne mutlu türküm diyene» şiarı, Türklüğünden emperyalistler tarafından utandırılmış bir insan için emperyalizme karşı coşkunluk verici, ilerici bir şiar olabilir, ancak aynı durumda olan bir Kürt için de «ne mutlu Kürdüm diyene» şiarının da birincisi kadar doğru olarak kabul edilmesi halinde. Sadece birincisi doğru ikincisi yasak ise, birincisinden buram buram şovenizm akmağa başlar. Çünkü anlamı artık ezilen bir insanı ulus şiarıyla emperyalizme karşı coşturmaktan öte, mensubu olunacak Türkten başka şerefli bir ulus yoktur anlamına gelir ve başka ulusları ezmenin temel şiarı olur. Mustafa Kemal'in sözlerinde Türk milliyetçiliği antropolojik ırkçılı-

---

* Türk milliyetçileri olarak Kemalistler için doğru olan bu destek, Kürt milliyetçileri sözkonusu olduğunda acaba neden düşmanlığa dönüşür? Tabii ki şoven Türk milliyetçiliğinden. Yalnızca Türk milliyetçiliğinden de diyemeyiz, çünkü kendi ulusuna tanıdığı hakları başka uluslara tanımayan, hatta onlara tecavüz eden milliyetçilerin tavrına şovenizmden başka ad verilemez. Sosyalistlik ise ancak Nasyonal Sosyalizm olarak sözkonusu olabilir.

ğı güya savunmaz. Ona karşı çıkar; sınırlar, vatandaşlık kendine Türk deme esprisiyle sınırlanmış görülür. Ama bu teori aynı zamanda «bilimsel» temele dayandırılmağa çalışılırken bu amaçla 1931'de kurulan Türk Tarih Kurumu'nun çalışmaları konusunda basında şöyle haberler yer alır: «Mimar Sinan'ın kemikleri üzerinde tetkikler yapılıyor.» Afet İnan'ın bir anlatımındaysa bu daha bir pervasızlık arzeder; «1931'de kurulan Türk Tarih Kurumu büyük ve geniş çalışma esaslarından biri de tezini ırki karaktere bağlamaktır O, (Mustafa Kemal), ırki karaktere çok önem verirdi. Bunun için getirttiği antropometri aletleriyle tecrübeler yapılıyordu.»

Bu aynı Türk Tarih Kurumu, bugün de elimizde bulunan nüshalarında görüldüğü gibi profesörlük ünvanını haketmemiş kişilerin kaleminden dünya tarihini alt üst edecek «şahaserler» yayınlamıştır. Bütün dünyayı neredeyse Türk yapmış, çok aşikar bir biçimde başka kavimden olanların üzerinede Türk erkeklerini gönderip, kadınlarını ziyaret ettirmiş, onlara da Türklük şerefini bulaştırmıştır. Türk Tarih Kurumu yayınlarından olan «Rusya Tarihi» adlı «eserin» yazarı Prof. Dr. Akdes Nimet Kurat bu eserinde şöyle anlatıyor: «Bohemyada ve Karpatlar mıntıkasındaki slav kadınlarının sık sık Avarlar (onlar da Türk-Kurtuluş) tarafından da ziyaret edildikleri hakkında eski Rus vakayinamelerinde bir takım hatıralar bulunmaktadır. Bunun neticesi olarak slavların etnik durumları da epeyce «avarlaşmış» olmalıdır.» (A.g.e.s.5) Eserin bilimselliği bir yana, o çok övünülen terbiye kurallarından bile eser yok. Elbette bu satırları yazan Mustafa Kemal değil. Ama bir Kemalist. Ne türden olursa olsun, bir kez şovenizm bulaştı mı, antropolojik olanı da olmayanı da işe karışır. Sonuç olarak da farklı hiçbir şey doğurmazlar. Her türü başka milliyetlerin ezilmesinin değişik «bilimsel» (!) temellerini oluştururlar. * Bu şoven görüşün etkileri, kendileri-

---

* Kemalist ideolojinin nasıl anti-bilimsel ve şovenist olduğu konusunda örnekler çoğaltılabilir. Bu konuda, konuyu ilk defa ciddi, eleştirel bir gözle ele almış olan İsmail Beşikçi'nin **Kemal Yayınları'ndan** çıkan **«Bilim Yöntemi»** isimli dizisini anmağa değer buluyoruz.

ni ilerici, demokrat diye niteleyen bir çok kişinin üzerinde yaşamakta, Kürt sorunu sözkonusu edildiğinde, devrimin çıkarlarını öne sürerek böyle bir sorun yaratılmamasını istemekte ve «küçük burjuvazinin, kemalistlerin şoven yanını ayaklandırıyorsunuz» gibi gerekçeler öne sürülmektedir. Bunları söyleten, devrimin çıkarlarını koruma düşüncesi değil, karşı mücadele verilmediği için köklü bir şekilde yaşamağa devam eden şoven Türk milliyetçiliğidir.

Adını ettiğimiz bu şoven Türk milliyetçiliği, Cumhuriyet devri boyunca resmi olarak beslendi. Devletin gerek alt, gerekse üst kademelerinde bol miktarda ırkçılar yer alır oldu. Dünyada faşist hareketin ortaya çıkışı ve özellikle sıkı ilişkiler içerisinde bulunduğumuz Almanya'da faşistlerin iktidar olması devlet seralarında beslenen ırkçıların kanlarını bitlendirdi. Turancı görüşler yeniden yaygınlaşmağa başladı. Faşist Almanya'nın «dünyayı fethetme» politikası, Türk ırkçılarını faşist Alman sofralarının kırıntılarını toplayabilme umudunu canlandırdı. Ortadoğu'dan, Balkanlar'dan, Orta Asya'dan toprak elde etme umutları belirdi. Bu düşünce yalnızca ırkçıların kafasından değil, tüm devlet yöneticilerinin kafasından da geçiyordu. Ama Alman emperyalizminden garanti alamıyorlardı. Alman emperyalistleri de, Orta Asya'nın pamuğunu ve yeraltı kaynaklarını, Kafkasların petrollerini ele geçirmek düşüncesindeydiler. «Bununla ilgili olarak Hitler, Kırım, Bakü petrol bölgesiyle Volga bölgesinin Alman askeri sömürgeleri olmasını istedi. Oysa Türk Turancılarının aç gözlerini ençok yönelttiği bölgeler de bunlardı. Bu yüzden Hitler 9 Mayıs 1942'de, bu bölgede Türkiye'ye birşey söz vermenin yanlış olduğunu anlattı.» * Hitler geleceğe yönelik olarak SSCB'yi Alman tekellerine paylaştırmış olmasına

* 14 Kasım 1945 ve 1 Ekim 1946 arasında cereyan eden, Alman savaş suçlularının yargılandığı Nürenberg Uluslararası Askeri Mahkemesi Tutanakları Cilt 26, s. 548, 610; Cilt 38 s. 86; Picker, s. 81. Ayrıca Bkz. A. Dallin, Deutsche Herrschaft in Russland 1941-1945, Dusseldorf 1958, s. 63-Aktaran Johannes Glasneck, Türkiye'de Faşist Alman propagandası, s. 199, Onur Yayınları.

karşın, Türkiye'yi kendi safında savaşa sokmak için yeşil ışık yakmaktan geri durmuyor, Türk burjuvazisinin ağzının sularını akıtmasını bekliyordu.

Bu arada Alman emperyalizmine köpeklik etmeği meslek edinmiş Nuri Killigil, Hüsnü Erkilet paşalar, Reha Oğuz Türkkan'lar, Milletvekili Şükrü Yenibahçe, Zeki Velidi Togan gibi vatan haini faşistler Alman gizli örgütlerinin Türkiye'deki «milliyetçi» uzantılarıydılar. Bunlar bugünde faşistler tarafından baş tacı edilen, 1940'larda Türkiye'de faşist hareketin yayılabilmesini ve Türkiyenin Alman emperyalizmi yanında savaşa girmesini sağlamağa çalışan insanlardı. Henüz o dönemde bu günkü kadar önemli bir faşist olmayan ırkçı üstteğmen Alpaslan Türkeş, «Almanların bu yaz taaruza geçerek, harbi kazanacakları muhakkaktır. Türkiye Almanlara ilhak etmiş olsaydı, bizim zümre şimdi çoktan harbi kazanmış olacaktı.» * diye kehanette bulunuyordu. Bütün bu Alman köpeklerinin kalplerinde yatan, Türkiye'yi savaşa sokmak, faşist bir diktatörlük oluşturabilmekti. Bugün batmış Alman faşizmini herkes lanetlerken, elbette bay Türkeş onu övemez. Karşı olduğunu da söyleyebilir. Ama seceresi ortada.

Alman faşizminin yenilgisinden sonra kurulan Nürenberg Mahkemesi savaş suçlularını yargılarken, Türkiye'deki köpekler de deşifre oldu. Ama Nürenberg Mahkemesi önüne çıkamadılar. Arzuladıkları üzere Türkiye Alman faşistleri yanında savaşa girmiş olsaydı, bu da gerçekleşecekti. Türkiye'de dünyaya şirin görünmek amacıyla yapılan küçük bir tevkifat ve ırkçılığı suç saymayan mahkemenin verdiği beraat kararıyla faşistler kurtuldular. Alman gizli arşivlerinin ve Nürenberg Mahkemesi tutanaklarının verdiği bilgilerse, «milliyetçilik» hezeyanları içerisinde olanların ne mal olduğunu ortaya koydu.

Birinci paylaşım savaşında, Almanya'nın yenilmesinden sonra, Türkiye'ye kaçmış olan bir çok Alman suba-

* A. Türkeş'in 29 Aralık 1942 tarihli, Nihal Atsız'a yazdığı mektuptan. Aktaran 1944 «Irkçılık Davası» savcısı Kazım Alöç, Nisan-Mayıs 1967 Tarihli Yeni Gazete'de yayınlanan anılarından.

yına 1925'ten itibaren öğretmenlik görevi verilmişti. «Bağımsız» T.C. Hükümeti ordusunun genel kurmayı piyade generali Mittelberger tarafından eğitilmişti. Kendisi eski Belgrad Ateşemiliteri Faber du Faur'a göre, 'tam bir başarı' elde etmişti. 1942'de Mittelberger, Türk ordusunun Alman yöntemlerine göre yetiştirildiğini, Alman askeri edebiyatını büyük bir ilgi ile izlediğini, Harp Akademisinin tamamıyla Alman ilkelerine ve deneyimlerine göre çalıştığını sevinçle belirtiyordu. Türk genel kurmayının haberalma servisi Birinci Dünya Savaşında Alman gizli askeri servisinin şefi olan Dışişleri Bakanı Albay Nikolay'ın isteğine göre biçimlendi. Gerçekten ordunun tüm orta ve üst dereceli subayları faşist öğretmenler tarafından eğitildi. Bu yüzden, Ankara'da Keller ve Papen gibi nazi diplomatlarının sık sık, Almanya'nın Türk subayları içinde sağlam siyasal dayanakları bulunduğunu söylemesine şaşmamalıdır. Bu subaylarla ilişkiyi 1936'dan bu yana Ankara'daki Ateşe Rohde sürdürüyordu.» *

Kemalist ordunun bu işbirlikçi subayları kimlerdi? Kaynaklara göre tepeden tırnağa, **, ama herhalde en başta gelenler A. Türkeş ve şürekası olsa gerek. Bu uşaklar Türkiye'yi Almanya yanında savaşa sokmağa uğraşırken, efendileri Hitler'in ise daha parlak düşünceleri vardı. Alman Ordu Kurmay Başkanı Orgeneral Halder, 24 Kasım 1940'da not defterine şunları yazıyor: «Türkiye'ye karşı harekete geçme düşüncesini bırakmazsak, Rusya karşısındaki olanakların yitirileceği noktası üzerinde açıklığa varmak zorundayız. Son görüşmemizde Führer bana şöyle dedi: 'Ancak Rusya yenildikten sonra boğazlara doğru yürüyebiliriz.' Bu düşüncenin ardından zorunlu olarak şu geliyor: Rusya yenilmediği sürece Tür-

---

* Johannes Glasneck, Türkiye'de Faşist Alman Propagandası, s. 77. Glasneck bu bilgiler için Nadolny'nin anılarından s. 104-151'i, Faber du Faur'un Macht und ohnmacht, Stutgart 1953, s. 240'ı, H. Tilmann'ın Deutschlands Araber politik in zweiten weltkrieg, Berlin 1965, s. 38 ve devamını, Alman dış politika dosyaları, D dizisi (1937-1945) cilt 5, s. 606; cilt 6, s. 532-850'i kaynak olarak göstermektedir.

** Bu nokta Türk ordusunun Kemalist geleneğiyle ilgilenenler için de oldukça dikkat çekicidir.

kiye ile savaşmaktan kaçınmak zorundayız.»* Işte Faşist Almanya'nın Türkiye'deki faşistlerin güçlenmesini sağlarken gerçek niyeti buydu. Muhtemelen bu gerçeği bir ölçüde görebilen İsmet Paşa, Almanlar ve Müttefiklere karşı sürekli ikili bir tavır takınıyor, savaşa girmek için gerek Almanların, gerekse Müttefik kuvvetlerin savaş sonuna kadar yerine getiremeyecekleri şartlar öne sürüyordu. Ayrıca garantili adım atma zihniyetinin sağlam temsilcisi İsmet Paşa, kolay kolay maceralara sokulamazdı. Almanların bazan çok süratli ilerlemeleri, bazansa -örneğin, Sovyet Cephesinde olduğu gibi- aynı hızı gösterememeleri İsmet Paşa'nın politikasının uygulanabilmesini imkan dahiline sokuyordu.

Almanlar gerek devlet kadroları gerekse siviller arasında faşist yetiştirebilmek için özel komiteler kurdu. Ayrıca bu işin gönüllüleri de bol miktarda vardı. Ordu içerisinde 1925'ten beri Alman subaylarının öğretmenlik etmesi, bol miktarda Alman işbirlikçisi yetiştirmişti. Daha önceleri Turancılık konusuyla ilgili olarak Almanlar tarafından kendisine görev verilmesini isteyen Enver Paşa'nın kardeşi Nuri Paşa, Johannes Glasneck'in araştırmalarına göre «Von Hentig, Nuri Killigil (Nuri Paşa) ve Turancılık hareketi için irtibat memuru olarak atandı. Daha sonra bu irtibat görevine (1942) Elçi Von Tippelskirch atandı, ama Hentig, Dışişleri Bakanlığına, önde gelen Turancılarla temasları konusunda raporlar göndermeyi sürdürdü.»** Gene J. Glasneck'in Nürenberg Mahkemesi zabıtları ve Alman Devlet Arşivlerinden yararlanarak aktardığı bilgiler arasında yerli faşistlerle Alman faşistlerinin ilişkileri konusunda aktarmağa değer şu bilgiler yer alıyor: «Hitlerin 16 Temmuz 1941 ve 8 Mayıs 1942 tarihli kararları ile Turancılık konusu, 'Rus bölgesinin' iç düzenlenmesini ilgilendirdiği ölçüde Rosenberg Bakanlığına verilmişti. Buna karşılık Dışişleri Bakanlığı, çalışmalarını sürgünde ve Türkiye'de bulunan Turancı politikacılarla bağlar kurmağa yöneltmişti.

---

* Orgeneral Halder, Savaş Güncesi, c. 2, s. 191, Aktaran J. Glasneck, Türkiye'de Fasist Alman Propagandası. s. 127

** J. Glasneck, Türkiye'de Faşist Alman Propagandası, s. 200

«Alman emperyalistlerini Türk Turancıları ile bağlantılı yapan bu ilişkiler ne türdendi? Papen, 'Türkiye'nin geniş ve etkili çevrelerinin' Sovyetler Birliğine karşı savaşın geliştiği ölçüde 'Rus imparatorluğunun gelecekteki siyasal biçimlenmesi sorunu ile' uğraştıklarını 25 Temmuz ve 5 Ağustos 1941'de Ankara'dan bildirdi. Bakü petrol yatakları ile birlikte Azerbeycan'ın (İran'daki bölümü de) Türkiye'ye bağlanması için propaganda yapmak üzere, İstanbul'da bir komisyon kurulduğunu belirtti. Ona göre bu grubun önderi İstanbul milletvekili Şükrü Yenibahçe, en tanınmış temsilcileri ise 1918'de Azerbaycan'a karşı girişilen Türk saldırısına komutan olarak katılan Enver Paşa'nın kardeşi ve 'varlıklı fabrikatör' Nuri paşa, Tanınmış Turancı Zeki Velidi Togan ve Kırım Tatar sığınıklarının temsilcisi Ahmet Cafer'di. Togan ile öğrencisi ve tanınmış turancı dergi **Bozkurt'**un sahibi Reha Oğuz Türkkan, daha başka birçok Turancı Türk gençliğini Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa hazırlamak için 1941 ile 1944 yılları arasında -Alman gizli servisinin parası ile Alman faşizminin üslubu içinde- sınırsız bir şoven propaganda yürüttüler. Bunlar, Türk hükümetinin gözyumması ile oldu.» *

Almanlarla olan bu ilişkileri ve özellikle para meselesini Reha Oğuz Türkkan **Bozkurt** dergisinin elinden gitmesinden sonra kızgınlık içerisinde deşifre etmiştir. Bu konuda 1944 ırkçılık Davasının yargıçlığını yapan ve varlığı bugün A. Türkeş'i deliye çeviren Yzb. Kazım Alöç, nisan-mayıs 1967'de Yeni Gazete'de yayınladığı «Irkçılık ve Komünizm Faaliyetleri» adlı tefrikada şunları aktarıyor:

«Reha Oğuz Türkkan, **Gök Börü**'nün** (faşist dergi)

---

* J. Glasneck, bu bilgileri, Potsdam Alman Merkez Arşivi, Alman Dışişleri Bakanlığı Siyasal daire no: 61174, B1: 24, 31 ve no: 61175'ten aktardığını koyduğu dipnotta belirtmektedir. Bkz: J. Glasneck, Türkiye'de Faşist Alman Propagandası, s. 204

** Ayrıca, bkz: Gök Börü, Sayı 1, s. 3. «Hesap veriyoruz» başlıklı yazı. C. Savaş'ın, Nihal Atsız, Çınaraltı ve Akbabacılarla olan ihtilafı anlatıyor. Çınaraltı dergisine olan mali yardımı da Alman gizli servisinin adamı Nuri Paşa yapmaktaydı.

sayfalarında, Bozkurt Mecmuasının başkalarının eline nasıl geçtiğini anlatırken, Nihal Atsız, Orhan Seyfi ile Yusuf Ziya'yı ve diğerlerini işaret ederek ağır ithamlarda bulunduğu gibi, evvelce sermayedarları bulunan şair Cenap Şahabettin'in oğlu, İsmet Rasim'in meçhul kaynaklardan kendilerine para getirdiğini söyleyecek kadar bulaşık bir iç yüzleri olduğunu ifade etmektedir». Açıkça görüldüğü gibi, Alman gizli arşivlerinden elde edilen bilgilerle faşistlerin birbirlerine çamur atarken ettikleri laflar çakışmaktadır. Para gelen bu gizli kaynakların, Alman gizli servisi olduğunu gene alman gizli arşivleri ortaya koymaktadır.

Almanlarla sürdürülen bu gizli-açık, resmi-sivil ilişkiler, 1944'lerde Almanların savaşı kaybedeceğine dair belirtilerin ortaya çıkmasıyla-özellikle Sovyetler Birliği cephesinde uğranılan yenilgiler dolayısıyla-Türkiye, Alman faşistleriyle olan ilişkilerini kesme ve müttefik kuvvetlerine daha şirin görünme yolunu seçti. İsmet Paşa, o zamana kadar, Almanlarla resmi ilişkiler sürdüren, Faşist yanlısı Dışişleri Bakanı Numan Menemencioğlu'nu ve Mareşal Fevzi Çakmak'ı Ocak 1944'de görevlerinden aldı. Bu konuda J. Glasneck'in ilginç bir dipnotu var: «Volga Meydan Savaşından sonra Çakmak'ın durumu herhalde eskisi kadar sağlam değildi. Çünkü 30 Temmuz 1943'de Papen, Çakmak'ın görevden uzaklaştırılmasının beklendiğini bildirmişti. 1943 sonunda Genel Kurmay İkinci Başkanı Asım Gündüz de görevinden uzaklaştırılmıştı.» (Potsdam Alman Merkez Arşivi, Alman Dışişleri Bakanlığı, Ticaret Politikası Dairesi, no: 68675, Bl. 97) * Zira Fevzi Çakmak resmi düzeyde Alman faşistleriyle en yakın ilişkileri sürdüren biriydi. J. Glasneck ayrıca şu bilgileri aktarıyor: «Bu konularda (Saraçoğlu'nun 1942'de savunduğu Rusya'nın bazı kesimlerinde ulusal uyanış yaratılması çabaları) Hentig ve Papen ile ilişki halinde bulunan, Berlin Büyükelçiliği dışında, Türk Genel Kurmay Başkanı Mareşal Çakmak idi. Bu ilişki Berlin'de Harun ve Ankara'da General Mürsel Baku yoluyla sağlanıyordu. Çakmak, Kasım 1941'de Harun aracılığıyla Hen-

---

* J. Glasneck. Türkiye'de Faşist Alman propagandası, s. 281

tig'e, kişisel olarak Turan konusunda büyük ilgi duyduğunu, bu yoldan Türkiye ile Almanya arasındaki ilişkinin oluşturulabileceğini bildirdi. 13 Mayıs 1942'de Çakmak, Kafkasya'yı tanıyan kişiler için, Almanların yönelttiği bir soruya karşılık '.... Konu ile ilgilenen sivil kesimden kişilerin Almanya'ya gezi yapma iznini kolayca alacaklarını, subaylar bakımından şimdilik kendisinin çekingen olmak zorunda bulunduğunu, ama Türk ordusunda çok sayıda eski Kafkasyalı, özellikle Azerbeycanlı subay bulunduğunu, bunların ülke ile ilgili en gizli bilgilere sahip olduklarını; harekatın daha da gelişmesi halinde gerekirse isteğimiz üzerine bu subayları izinli sayacağını' bildirdi. Çakmak, yeni Sovyet uçak fabrikaları ve yeni açılan petrol kuyuları üzerine de Papen'e bilgiler verdi. Bundan iki hafta sonra Harun yolu ile Hentig'e, Türkiye'nin savaşa girmesini kaçınılmaz saydığını bildirdi. Ona göre Türk ordusu, Sovyetlerin Kafkas mevzilerine önden saldırmayacak, İran yaylası üzerinden Bakü'ye ilerleyecekti.» *

Bu kısa özetlememizde açıkça görüldüğü üzere, Türk faşist hareketi, Jön Türk, İttihat ve Terakki ve Kemalizmin gelişmesine malzeme sağladığı, şoven Türk milliyetçiliği, Turancılık ipliklerinden, faşist Alman tezgahlarında dokunmuştur. Ulusal Kurtuluş Savaşı vermiş olmasına rağmen, emperyalizmin kollarından bir türlü kopamamış olan bir ülkede, faşist hareketin gelişmesinin emperyalizm tarafından güdümlendirilmiş olması kadar doğal bir şey olamaz. Alman gizli arşivlerinin ele geçmiş olması, İkinci Paylaşım Savaşı dönemindeki Türk Faşist Hareketinin kökenini çok açık bir biçimde ortaya koymuştur. Umarız birgün CIA arşivleri de elde edilir ve bugün sınırlı belgeler ve yorumlar sayesinde bir CIA tezgahı olan günümüz Türk faşist hareketinin de ayrıntılı bilgilerine sahip oluruz. Ama bir şey çok kesindir; Güdümle geliştirilmiş bir faşist hareket efendisini kaybetmiş bir köpek gibi kendi-

---

* J. Glasneck, Türkiye'de Faşist Alman propagandası, s. 211-212. Glasneck bu bilgileri de, Potsdam Alman Merkez Arşivi, Siyasal Daire, no: 61174, B. 203, no: 61175, B. 205, Bl: 214'den aktarıyor.

sine yeni bir efendi arayacaktır. Bu efendi de bugün emperyalist sistemin efendisi olan ABD'den, CIA'dan başkası olmayacaktır. Alman efendisini kaybettikten sonra, ABD'nde Bay A. Türkeş'in hangi eğitimlerden geçmiş olduğu da bir gün ortaya çıkacaktır.

Bu Alman beslemesi faşist hareket 1964 yılına kadar, gazete, dergi, çeşitli dernek ve devlet kurumları içerisinde varlığını sürdürmeğe çalıştı. 1964 yılından itibaren ise, faşistler o zaman ki CKMP, bugünkü MHP içerisinde toparlanmağa başladılar. Dernekçilik dönemine nazaran büyük gelişmeler kaydettiler. Ancak dernekçilik dönemi dediğimiz dönemdeki çalışmalar MHP'nin ön çalışması yerine geçti. Kurulduğu anda, birçok ayrılıklara rağmen en büyük kesimi birleştirdi.

1935'lere kadar Türk Yurdu, Tevhidi Efkar, Küçük Mecmua, Anadolu Mecmuası, Milli Mecmua, Atsız Mecmua, Azerbaycan Yurt Bilgisi Mecmuası, Birlik, Orhun, Çığır Mecmuası gibi dergiler, Türk Ocakları, MTTB gibi kuruluşlar Türk milliyetçiliğinin değişik nüanslarını geliştirdiler. Hepsini kendine doğru çeken temel motif Turan düşüncesiydi. Alman Faşizminin 1935'lerden sonraki gelişimi Turan düşüncesinin daha da geliştirilmesine yardımcı oldu. Bizzat Alman faşistleri, Turancılığın gelişebilmesi için yerli işbirlikçilerine maddi yardımlarda bulundular.

1940'da yayınlanmağa başlayan **Bozkurt** isimli dergi belli başlı, ırkçı faşistlerin yayın organıydı. Daha sonra Reha Oğuz Türkkan'ın Nihal Atsız'la olan ihtilafı yüzünden dergiden ayrılarak, yaptığı açıklamalardan ve Alman gizli belgelerinden anlaşıldığı üzere, Alman faşistlerinin yönlendirdiği bu dergide Nihal Atsız, Reha Oğuz Türkkan, Abdülkadir İnan, Fethi Tevet, Arif Nihat Asya, Cemal Oğuz Öcal, Peyami Safa, Zeki Velidi Togan, Osman Turan, Nejdet Sançar, Hikmet Tanyu, Orhan Şaik Gökyay, İ. Hakkı Yılanlıoğlu gibi faşistler yazı yazmaktaydı. Faşistlerin bundan başka değişik tarihlerde çıkmış, sözde fikir ve sanat üzerine görüşler getiren Türk Yurdu, Tanrı Dağı, Doğu, Orhun, Türkçülük, Kopuz, Kürşad, Milli Birlik, Özleyiş, Kızıl Elma, Millet ve Gök Börü isim-

li dergileri vardı. Millet, sözde daha ağırbaşlı bir görünümle, bugün de siyaset arenasında yer alan kişilerce çıkarılıyordu. Bunlar arasında; Prof. Şevket Raşit Hatipoğlu, Prof. Dr. Sadi Irmak, Prof. Dr. Nihat Erim, Fethi Çelikbaş, Samet Ağaoğlu, Celal Çumralı, Osman Turan, C. Oğuz Öcal, Tahsin Banguoğlu, Muhlis Mete, Behçet Kemal Çağlar, Munis Faik Ozansoy gibi isimlere rastlamak mümkündü.

Reha Oğuz Türkkan'ın, Nihal Atsızla olan anlaşmazlığından sonra çıkardığı, Gökbörü yazarları arasında: Zeki Velidi Togan, Raşit Hatipoğlu, Besim Atalay, Abdülkadir İnan, Aydın Yalçın, Nebil Buharalı, Oğuz Öcal, Prof. Süreyya Aygün, Prof. Akdes Nimet Kurat, Dr. Osman Turan vardı.

1944 IRKÇILIK VE TURANCILIK DAVASI

Görüldüğü gibi 1940-44 arası faşistlerin en çok gelişip, yaygınlaştıkları dönem oldu. Faşizm, üniversite gençliği, devlet kademeleri arasında yaygınlık kazandı. Hükümet «Alman yanlısı bir tarafsızlık» politikası sürdürdü. Ama 1944 yılı kader tayin eden yıl oldu. Alman faşistleri, özellikle Sovyetler Birliği cephesinde büyük yenilgiler almaya başladılar. Artık Türk Hükümeti aynı Alman yanlısı tarafsızlık siyasetini sürdüremezdi. Müttefik devletlere şirin görünmek zorundaydı. Kabak da Almanlarla işbirliği içerisinde olan bir kısım faşistin başına patladı. Faşistlerin önde gelen isimleri 7 Eylül 1944 günü «Irkçılık ve Turancılık»tan tutuklandılar. Zeki Velidi Togan, Hasan Ferit Cansever, Nihal Atsız, Nejdet Sançar, Fethi Tevetoğlu, Alpaslan Türkeş, Reha .Oğuz Türkkan, Hikmet Tanyu, Said Bilgiç, Cemal Öcal'ın da aralarında bulunduğu yirmiüç kişi gözaltına alındı. Türkeş'in anlattığına göre kendisi hariç diğerleri çok işkence görmüşler. Muhakkak ki doğrudur. Türk devletinde böyle şeyler gelenekseldir. A. Türkeş 1944 Irkçılık Davası'nı anlattığı kitabında işkence usulleri ve kişiler hakkında şu bilgileri veriyor.

«1 — Günlerce sanıklar aç ve susuz bırakıldılar.

«2 — El, yüz yıkamak, teharetlenmek imkanından mahrum edildiler.

«3 — Diğer bir işkence de Allah yarattı demeden dövmek (Bilhassa üniversite öğrencileri için uygulanan işkence)

«4 — Başka sanıkların dövülmesini seyrettirmek.

«5 — Tabanca çekerek ifade sırasında sanıkların şakaklarına dayamak ve 'sizi öldürürüz, kalp sektesinden öldü diye rapor alırız. Geçer gidersin' şeklinde tehditlerde bulunmak.

«6 — Boş yazı kağıtlarının altına 'imza muayenesi yapacağız, şurayı imzalayın' diye imzalatarak, ondan sonra da 'işte bu kağıtların üstüne istediğimizi yazarız, doldururuz, canınıza okuruz. Bunu bilerek ifade veriniz' şeklinde tehditlerde bulunmak.

«7 — Emniyet Müdürlüğünün bodrumlarında, içlerinden açık lağım geçen hücrelere kapatmak.

«İşte milli şef İsmet İnönü'nün dikta yönetimi, zamanında masum vatandaşların sırtına basarak şef'e yaranmak için o zamanki Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Kamuran Çıkrık, İstanbul Emniyet Müdürü Ahmet Demir ve Birinci Şube Müdürü Sait Koçak ile sıkıyönetimin meşhur savcısı Kazım Alöç'ün işlediği cinayetler bunlardı.» *

Türkeş'in bu anlattıklarının pek yalan olduğunu zannetmiyoruz. Ama devrimcilerin gördüğü işkenceler yanında faşistler belliki fazla birşey görmemişler. Hele Türkeş, kendi ifadesiyle, hiç işkence görmemiş. Ama o, Altayların yiğit cengaveri, büyük Türk, iki gün nezarette kalınca, «cani Savcı» diye daha sonraları küfürler yağdırdığı, sıkıyönetim savcısı Yzb. Kazım Alöç'e 21 Temmuz 1944 tarihli mektubunda neler demiş:

«Çok Sayın Yüzbaşım,

«Herşeyden önce annemle görüşmelerimize müsaade buyurduğunuzdan dolayı şükran ve minnetlerimi sunarım. Hususi şekilde mektup yazarak sizi rahatsız etmek cüretinde bulunduğum için affınızı istirham ederim.

---

* A. Türkeş, 1944 Milliyetçilik Olayı, s. 65, 66

«Taşıdığım milli duyguların verdiği heyecanlarla, hiç düşünmediğim ve hatırımdan geçirmediğim manaları da ifade edebilecek olan şeyleri yazdığımı sorguya çekildikten sonra anlamış bulunuyorum.

«Fakat lütfen emin olmanızı isterim ki, ben bunları kat'iyen bir maksatla yazmış değilim. Edebi ve parlak cümleler yazmış olmak için ve millete şamil umumi bir mana kastederek yazdım.

«Otuzsekiz günden beri anlatılmaz bir elem ve ızdırap içindeyim. Vatanımı, milletimi, cumhuriyetimi çok severim. Daima istiklal harbini yapanları derin bir sevgi ve saygı ile sevdim, saydım. Bugün ve bugüne kadar devleti idare edenlerin o büyük kahramanlar olduğunu, hiçbir zaman unutmadım. Hatta nutuklarımı hatırlamak, lutfunda bulunursanız orada bu duygularımın ifadelerini görürsünüz. Bugüne kadar hiç vazifemi ihmal etmedim. Vatanıma, devletime hizmet etmek için kendi meslek alanımda bütün kudretimle çalıştım.

«Altı aydan beri beni kıtada tanımış olan bütün amirlerimin takdir ve teveccühlerini kazandım. Arkadaşlarım içinde daima temayüz ettim. Şimdi sizlerin beni affetmenizi, bir an evvel tahliye etmenizi istirham ediyorum. Bundan sonra kendi vazifemle meşgul olacağıma sözveririm.

«Otuzsekiz günden beri maddi ve manevi büyük bir ızdırap ve elemler içindeyim. Bu kadarı artık bana kafi görmenizi istirham ederim. Cezadan maksat, insanları ıslah etmek olduğuna göre, bu mevkufiyetimin bana büyük bir ibret teşkil edeceğine inanmanızı da istirham ederim. Beni bir an evvel tahliye etmenizi arzeyleyerek, saygılarımı sunarım.

İmza

«Üsteğmen Alparslan Türkeş»*

---

* Komünist Hareketler ve Irkçılık, Kazım Alöç, 1 Mayıs 1967- Yeni Gazete. Gazetede ayrıca A. Türkeş'in kendi eski yazı elyazısıyla yazdığı mektubun fotokopisi de mevcuttur. Türkeş'in K. Alöç'e saldırırken bu mektuptan hiç sözetmemesi doğruluğunu kanıtlıyor.

Savcı K. Alöç, sanıkların ırkçı olduklarını kanıtlamaya uğraşırken bu mektubu aldığında bir an tereddüt geçirdiğini ve delilleri yeni baştan gözden geçirdiğini söylüyor. Affedilmesi için yalvaran bu tüyleri dökülmüş bozkurt, acaba sahiden sırf «edebi cümleler» kurmak için mı ırkçılıkla ilgili şeyler yazmıştı? A. Türkeş yazdığı kitapta mahkemede ne kadar onurlu, davasından şaşmaz bir insan gibi *davrandığından bahsediyor. Ama savcıya yazdı*ğı mektup onun, bir davanın onurlu bir unsuru olduğunu değil, tam aksine ilk sıkıyı gördüğü yerde işi satışa getirecek bir kişilikte olduğunu gösteriyor. Zaten günümüzde ulusal ve sosyal kurtuluş davasından gayrı onurlu bir dava varmıdır ki, onun da onurlu unsurları olabilsin. «Döneni vurun» derken Türkeş'in geçmişinin şerefsizliği altında kalarak haykırdığını görmemek mümkün değil. Barbar Türk'ün yiğitliklerine sahip çıkarken, onun zerresinden nasiplenmiş olsaydı bay Türkeş, faşistlik gibi rezil bir davanın adamı, dün Alman, bugün ABD emperyalizminin uşağı olacak kadar alçalmazdı.

Bir insanın **cani** dediği sıkıyönetim savcısı karşısında bu kadar alçalması pek önemli değil elbet. İleride göreceğimiz gibi faşolarımızın felsefesi, kadın kullanmaya kadar her türlü aşağılık işi, amacın radikal aracı olarak benimser.

FAŞİST HAREKETİN 1950 SONRASI GELİŞİMİ

Türkiye Cumhuriyet tarihinde, faşistlerin devlet yönünden uğradıkları tek önemli saldırı 1944 Irkçılık ve Turancılık Davası'ydı. Ki, bu sayılamayacağı şeylindeki beraat kararıyla sonuçlandı. Resmi ideoloji içerisinde yer alan ırkçı görüşlerle yetişmiş yargıçlar, sanıkları nasıl bulabilirlerdi. Dünyadaki genel demokrasi saldırısını tehlikeli gören emperyalizmin karşı saldırıya geçmesiyle birlikte Türkiye'deki bu hava da kayboldu. Özellikle DP'nin iktidar olmasından sonra faşistlere **ırkçı** diye yönlendirilen saldırı da tamamıyle ortadan kalktı. 1950'de DP'nin iktidar olmasıyla, Saadettin Bilgiç'in ağabeyi Sait Bilgiç

başkanlığında bir ekip, faşist hareketin DP'ye hakim olmasını sağlamaya çalıştı. Ancak Bayar-Menderes ittifakı buna müsaade etmedi ve «milliyetçileri» tasfiye etti.

1950'de ilk kez Zonguldak'ta Komünizmle Mücadele Derneği diye bir dernek kuruldu. Derneğin yönetim kurulunun mesleklerini belirtmek ilginç olacaktır:

Nejdet Sançar-Lise Edebiyat Öğretmeni, Ziya Özkaynak-Lise Tarih Öğretmeni, Zeki Kandemir-Gazeteci, Kani Ergin-Tüccar, İsmail Tek-Tüccar, Tahsin Baysal-Tüccar, Bahattin Dökerel-Fabrikatör.

Dernek Başkanı fabrikatör Bahattin Dökerel, ikinci başkanı da tüccar Tahsin Baysal idi. Çok açık bir şekilde görüldüğü gibi, burjuvazi sınıfsal hainliğini gizlemeye dahi ihtiyaç görmeksizin, o zamana dek «milliyetçi bayrağını dalgalandıran» birkaç öğretmeni de yanlarına alarak, komünizmle mücadele yoluna girmişti.

İlk kez 1950'de, Türk Kültür Ocağı, Türk Gençlik Teşkilatı, Türk Kültür Çalışmaları Derneği, Türk Kültür Derneği, Kayseri Türk Kültür Birliği gibi Faşist ve faşist yanlısı dernekler birleşerek Milliyetçiler Federasyonu'nu oluşturdular. Federasyon, milliyetçilik hareketini partiler üstü bir kisve içerisinde sürdürmekten yanaydı. Bu görünümü parçalanmayı engellemeye yardımcı oluyor ve toplu eylem yapabilmelerini sağlıyordu. Her zaman olduğu gibi başta gelen eylemleri ilericilerin toplantılarını basmak, olay çıkartmaktı. Bundan başka faşistler, Türk Milliyetçiler Derneği (daha sonra Milliyetçiler Derneği, Türkçüler Yardımlaşma Derneği gibi dernekleri) yanında, 1956'da yeni bir Türkiye Komünizmle mücadele Derneği, 1963'de öncekilere göre çok yaygın örgütlenmeye sahip bir üçüncü Türkiye Komünizmle mücadele Derneği oluşturdular. Bir ara Cemal Gürsel de bu derneğin fahri başkanlığını kabul etmiş, daha sonra ise istifa etmiştir. O zamana kadar kurulan faşist ve faşist yanlısı örgütler içerisinde en yaygın etkinliğe sahip olan bu dernek olmuştur. Derneğin ülke çapında yüzden fazla şubesi mevcuttu. İlk kırkbir kurucusu arasında onbir tüccar yer alıyordu.

Bütün bu tür dernekler, daha çok faşist ideolojinin

yaygınlaştırılmasına çalışıyor, bunun için seminerler, konferanslar tertipliyor, zaman zaman da lumpenlerden yararlanarak bulabildikleri ilericilere saldırıyorlardı. İlginç eylemleri arasında 1964'de Tepebaşı Tiyatrosuna yaptıkları saldırı da vardır. Tiyatroda oynanan Brecht'in, Sezuan'ın İyi İnsanı adlı oyununun komünizm propagandası yaptığını, Din, Mukaddesat ve inanç tahripçiliği yaptığını, «İşçiler birleşiniz» dediğini, kapitalist düzen aleyhtarlığı yaptığını öne sürerek oyunculara saldırdılar. Faşist saldırganlar arasında Ahmet Muşlu (TİP kurucusu sendikacılardan), Metin Denli (1971 sonrasında Mamak askeri cezaevindeki devrimcilere afyonlu haplar yutturmakla ünlü askeri doktor (!)) birkaç askeri tıp talebesi ve sivil öğrenci vardı. Faşistler üçgün tutuklu kalıp serbest bırakıldılar.

Bu dernekler ve sürdürdükleri eylemler siyasi bir hareket oluşturamıyordu. Ancak anti-komünist bir hava yaratılmasına yardımcı oluyor, yetiştirdiği adamların çeşitli devlet kademelerinde yer almasını sağlıyor ve devletin baskıcı olan karakterine biraz da faşist çeşni katıyordu.

Faşistlerin önemli gördükleri bir umutları da 27 Mayıs 1960 hareketi oldu. Kemalist subaylar önderliğinde gerçekleştirilen hareketin önderlerinden birinin söyledikleri, bu umudun pek boş olmadığını kanıtlıyor. Orhan Erkanlı «Anılar, Sorular, Sorumlular» adlı kitabında şöyle diyor:

«MBK'nin ilk otuzsekiz üyesi içinde bir ihtilale ve ihtilal sonrasına kendisini en iyi hazırlamış olan ve kafasında kendine mahsus planlar yapmış olan Albay Türkeş'ti. Bunu daha ihtilalin Ankara'da yayınlanan ilk bildirisini kendi sesiyle okumak suretiyle göstermeye başladı. Örneğin, ihtilalin İstanbul Radyosu'ndan yayınlanan ilk beyanatını ben elimle yazdığım ve o anda İstanbulun yegane hakimi olduğum halde kendim okumamış, bir başka arkadaşa okutmuştum, çünkü içimde geleceğe ait hesaplar yoktu. Bu bildirinin okunmasıyla Türkeş sivrilmeye başladı. Bugün dahi herkes, 27 Mayıs sabahı duydukları kalın ve boğuk sesi unutamamışlardır.

«İkinci hamleyi başbakanlık müsteşarlığına yerleşmekle yaptı. Türkeş, mevcut şartlar içerisinde müsteşarlığın bir bakıma fiilen başbakanlık olduğunu hesap etmişti. Nitekim ilk aylarda fiilen başbakanlık yaptı.

«Basına verdiği demeçler, dış basınla kurduğu temaslar sonunda zaten bir ikinci adam, bir Nasır arayanlar, Gürsel'in nasıl geldiğini bilenler aradıklarını buldular. Bu Türkeş idi.

«Artık kendisinden, ihtilalin kudretli albayı, 'ikinci adam', Türkiye'nin Nasır'ı olarak bahsediliyordu. Türkeş bilerek ve isteyerek, bu yoldaki gayretlerine devam etti. Zaman geçtikçe, Gürsel kuşkulanmaya başladı, fakat ilk aylarda bir şey yapamadı, gücü yetmedi... Türkeş'in bu arada gazete çıkarmak teşebbüsü, Öncü Gazetesi hikayesi, eski DP'lilerle temasları, yaptığı tayinler Gürsel'i ve Komite içindeki bazı üyeleri birleştirdi. Gürsel esasen Türkeş'i sevmiyordu, sadece tahammül ediyordu. Türkeş, çalışkan, ciddi ve sert adamdı. Gürsel'in karşısında eğilmiyor ve gereğinde direniyor, gereğinde insiyatifini kullanıyor, yani açıkçası Başbakanlık yapıyordu. Elbette Gürsel bu duruma göz yummadı. Türkeş'i Başbakanlık Müsteşarlığı'ndan ayırmak ve yerine daha mutedil bir kişiyi getirmek düşüncesiyle bize açıldı ve fikrimiz soruldu. Biz, komite dışında ek görevli olarak çalışanların hepsinin komiteye dönmek şartıyla bu teklifi kabul edeceğimizi bildirdik. O tarihte, Madanoğlu aynı zamanda Ankara Kumandanı, Köksal da Muhafız Alay Kumandanı idiler. Tartışma bu noktada durdu... Biz gezide iken, Türkeş'i Gürsel bir emrivaki ile müsteşarlıktan ayırdı ve yerine bir sivil şahsı getirdi.»

Daha sonra 13 Kasımda İnönü'nün marifetleriyle MBK'dan Türkeş'in de dahil olduğu ondört kişi yurt dışına sürüldüler. Bunlar iktidarın sivillere devredilmesinden yana olmayanlardı. İnönü ise bunun ne demek olduğunu kırk yıllık devlet adamlığı tecrübesiyle anlıyordu. Türkeş de Orhan Erkanlı'nın tahliline benzer bir şekilde MBK'ni üç gruba ayırıyordu: Yapıcılar (kendisinin grubu), istikbalini CHP'ye bağlayanlar ve olaylara seyirci kalanlar. Türkeş 13 Kasımda tasfiye edilmesini İnönü'ye

ve kendisini «yanlış anlayan yabancı kuvvetlere bağlıyor: «... benim şahsım hakkında beni tanımayan çevrelerde fanatik ve korkunç insan kanaati hasıl olmuştu. **Bu yanlış kanaat neticesinde yabancı kuvvetlerin de 13 Kasım'ın meydana** gelmesinde rolü olmuştur.» (A. Türkeş, 1944 Milliyetçilik Olayı,' s. 105)

Türkeş'in bu açıklamasının ikili bir önemi var, bir yandan 27 Mayıs ihtilaline «yabancı kuvvetler» dediği emperyalist ülkelerin -Şüphesiz ki ABD'nin- duhulünün bulunduğu, diğeri de kendisini bu kuvvetlerin adamı zannederken, yanlış anlaşılma sonucu, aynı kuvvetler tarafından tasfiye edildiği. Bu, Türkeş'in CIA uşağı olduğunun kendi ağızından itirafıdır. Türkeş 27 Mayıs ve 13 Kasım için şunları söylüyor:

«13 Kasım, 27 Mayıs Anayasasının tam bir ihlali ve çiğnenmesi hareketiydi. Bu hareketle 27 Mayıs ihtilalinin esbabı mucibesi iptal edilmiş oluyordu.

«Birçok kimseler bunun (27 Mayıs'ın) bir ihtilal olduğunu, dolayısıyla ihtilalciler arasında daima mücadeleler meydana geldiğini söylüyorlarsa, bu görüşler gayet yanlıştır. 27 Mayıs bir ihtilal değildi. Bir hükümet darbesi de değildi.

«Gayesinden saptırılmış, davasına ihanet olunmuş, bir yeni milli birlik hareketi idi. Buna «HAREKET»ten başka bir deyim kullanmak mümkün değildir.» (A. Türkeş, 1944 Milliyetçilik Olayı, s. 105-106)

Görüldüğü gibi Türkeş, 13 Kasımda tasfiye edilmelerini 27 Mayıs'a bir ihanet, «hareket»i saptırmak olarak niteliyor. 27 Mayıs'ın ne olup olmadığı, sapıp sapmadığı ayrı bir konu olmakla birlikte Türkeş'in belirttiği sapma bir faşist diktatörlük kurma çabalarının boşa gitmiş olmasından başka bir şey değildir. Türkeş ihtilal içerisinde önemli bir yer tutabilmesini, Orhan Erkanlı'nın belirttiği gibi, yalnızca ne yapacağını bilen bir kişi olmasıyla değil, Türkiye'de sürdürülen faşist hareketin bir unsuru olmasıyla açıklamak, gerçeği daha açık bir şekilde ortaya koymak olur. Türkeş savcı Kazım Alöç'e yazdığı yalvaran mektubunda her ne kadar «bunlardan ders alıp akıllandım, bir daha böyle şeyler konuşmayacağım demiş-

se de sözünde durmamış (!) gene faşist hareketlere karışmış, onların bir parçası olmaya devam etmiştir. Bulduğu her fırsatta, faşist hareketi ordu içerisinde örgütlemeye çalışmış, iktidarı faşistlerin ele geçirebilmesi için uğraşmıştır. Türkeş'in bu çabaları 13 Kasım tasfiyesiyle boşa çıkmış, faşistlerin kısa vadeli iktidar olma imkanları da ortadan kalkmıştır.

Faşistlerin A. Türkeş önderliğinde CKMP'yi ele geçirmeleri ve faşist hareketi -kendi deyimleriyle- siyasi bir **aksiyon** haline geçirmeleri Türkiye'deki faşistler açısından yeni dönüm noktası oldu. Bu dönemden itibaren faşistler, dağınık örgütlenmelerden, dernekçilikten kurtulup merkezileşmeye ve her faşist hareket için karakteristik olan sivil vurucu güçlerini oluşturmağa giriştiler. MHP hareketiyle birlikte tüm diğer faşist örgütlenmelerin pabucu dama atılmaya başladı. Daha önce kurulmuş olan bütün faşist dernekler yerlerini MHP denetimindeki örgütlenmelere terk etmeğe başladılar.

MHP örgütlenmesinde önce devletin çeşitli kademelerinde, orduda, DP, AP, CHP'de yer alan faşistler büyük ölçüde MHP içerisinde merkezileştiler. 1965 seçimlerinde yüzde üç civarında oy aldılar. 1969 seçimleri de fazla umut verici olmadı. Ancak A. Türkeş parlamentoya girebildi. Oy oranında fazla bir değişiklik olmadı.

MHP hareketi Türkeş'in yakın dostlarına açıkladığı, daha sonra da açıkça ortaya çıkan basit stratejiler üzerine kuruldu. Türkeş'in hesaplarında, önce sokağı, daha sonra devleti ve parlamentoyu ele geçirmek vardı. Devletin ve parlemantonun ele geçirilmesi ya darbeyle ya da yasal yollardan gerçekleşebilirdi. Mevcut yasal yollar son derece geniş bir kitle desteği gerektirir. Darbe fırsatı kaçırılmayacak olsa da yasal yollar da uzun vadeli bir strateji olarak değerlendirilebilir. Devletin ele geçirilmesi bir aşamada oldukça geniş kadroları gerektirirdi. Ama bütün bunlara giden yol sokağın ele geçirilmesinden, burjuvaziye güvenilir bir güç yaratılmakta olduğunun kanıtlanmasından geçebilirdi. Sokağın ele geçirilmesi diye nitelendirdikleri taktiğin anlamı, halkın düzene karşı olan tepkisinin açık bir şekilde ortaya konmasını engellemek,

kısacası zaten sınırlı olan toplanma, dernek kurma, gösteri yapma hakkını ortadan kaldırmak, düzene muhalif kitle hareketlerini engellemek ve yerine faşist kitle gösterilerini geçirmektir. Düzen muhaliflerinin sürdükleri kitle gösterilerini engellemek oldukça kolay bir şeydi; Devlet bünyesinde yer alan gizli örgütlerin desteğiyle lumpenlerden ve gençlerden oluşturulacak, cinayet çeteleri kurmak ve bunlar vasıtasıyla kitle hareketlerine saldırmak, en basit taktikleri oldu. 1969'a kadar faşistler saldırdıkları hemen her kitle hareketini beş-on kişiyle dağıtabildiler. Ancak bu saldırılar devrimcilerin de karşı tedbirleriyle göğüslenmeğe başlanıldı. İstanbul'da pasifizmin çemberini kıran devrimci gençlerin kurduğu DÖB gerçekten bu konuda önderlik etti. Kitlelerin faşist saldırılara karşı aktif mücadele verebileceğini kanıtlayan eylemler koydular. Aynı aktivite Dev-Genç içerisinde de gelişip yaygınlaştı.

Başlangıçta devrimcilerin katledilmesi için kurulan faşist çeteler görevlerini aksatmadan yürüttüler. Ama **sokak** için faşist kitle gösterisi de gerekliydi. Gösteri için de bu kitlenin esas olarak gençlikten sağlanması gerekiyordu. Türkeş'in hesaplarına göre gençliğin ele geçirilmesinin yolu öğretmen yetiştiren kurumların ele geçirilmesinden geçiyordu. Bu amaçla faşistler ilk saldırılarını öğretmen yetiştiren kurumlara yönelttiler. Örneğin, Ankara'da bu saldırıların ilk hedefi olan ve ilk düşürülen bölge Beşevler bölgesi olmuştur. Çünkü Beşevler bölgesindeki yüksek okulların hemen hepsi öğretmen yetiştiren kurumlardı. Aynı şekilde orta öğretim düzeyinde ilk faşist saldırılar öğretmen okullarında başladı. Bunlar açıkça emperyalizmin empoze ettiği, Türkeş'in uyguladığı taktiklerdi. Gençlik içerisinde örgütlenmek amacıyla 1967 sonlarında çeşitli okullarda **Ülkü Ocakları** kurulmağa başlandı. Bunlar kısa zamanda, Komünizmle Mücadele Derneklerinin yerlerini aldılar. Aynı dönemde çeşitli bölgelerde komando kampları diye tabir edilen faşist eğitim kampları kuruldu. Bütünüyle MHP denetimi altında kurulan bu gençlik kamplarında, bütün faşist hareketler için gerekli olan -Mussolini'nin Faşoları, Hitler'in SA, SS'le-

ri, Franko'nun Falanj'ları benzeri sokak birlikleri kurulmağa çalışıldı. Ve bunda başarılı olundu. Ülkü Ocakları bu kampların insan malzemesini sağlıyordu. Bunca insanı bir araya toplayan kampları kimler finanse ediyordu sorusu, Türkeş tarafından «hamiyetli Türk Milliyetçileri tarafından» şeklinde cevaplandırılıyordu. Bu hamiyetli Türk milliyetçileri burjuvazi ve CIA'dan başkası olamazdı tabiiki. Ülkü Ocaklarının faaliyetlerinin bir dönem sadece devrimcilere saldırmak olduğu zannedildi ve faşizmin kitleler arasında yaygınlaştırıldığı gerçeği birçoklarınca görülemedi. 1969 öncesinde köylerde yapılan devrimci çalışma yalnızca dincilerin ideolojik muhalefeti ile karşılaşırken, 1969 sonrasında onlara göre daha çok bilen ve provokasyon yapmayı beceren faşist militanlarla yüzyüze gelinmeğe başlanıldı. Köy çalışmaları aynı kolaylıkla yürütülemez hale geldi. Hemen her yerde faşist militanların provokasyonları, çoğu zaman o çevreye ilk defa gelmiş olan devrimcilerin faaliyetlerini büyük ölçüde engelliyordu. Bu arada faşist militanlar hemen her ülkede olduğu gibi polis ve jandarmanın desteğini de alıyordu. Ülkü Ocaklarının kuruluş ve yaygınlaştırılması MHP'ye hem kadro, hem vurucu güç, hemde kitle sağladı. MHP, 1969 ve 1973 seçimlerinde 1965'e göre çok önemli bir oy artışı sağlayamamış olmasına rağmen, yarattığı olaylarla adından hergün bahsettirecek düzeyde kadrolaşmasını geliştirdi. Bu kadrolaşma harekatı 1977 seçimlerinde ürününü verdi. MHP üçyüz binlik kitle desteğini, bir milyona çıkardı ve parlamentoya onaltı milletvekili soktu. MHP'nin bu başarısı, klasik faşist partilerin gerçekleştirdiği toplumun her dokusuna nüfuz etme siyasetinin uygulanması sayesinde olmuştur. MHP ülkü ocaklarının yanında, köylü gençleri, memurları, sanatçıları, gazetecileri, öğretmenleri ve işçileri örgütlemek üzere basında **Ülkücü** lafını taşıyan bir yığın kitle örgütü kurdu. Yani gençlik içerisinde elde ettiği başarılar başka toplum katlarına da yayıldı. I. MC hükümetinde elde ettiği üç bakanlık da bu örgütlenmelerin geliştirilmesinde büyük yardımcı oldu. Bunun yanında, AP içerisinde yer alan faşistler ve özellikle Süleyman Demirel'in uyguladığı «so-

lu, sağa kırdırma» taktiği sayesinde MHP'liler AP imkanlarından da yararlandılar. Bir diğer önemli faktör de MHP'nin bir kısım nurcular ve Süleymancılarla kurduğu ittifaktır. Bu ittifak en azından MHP'ye üçyüz bin oy sağlamıştır.

KONTR-GERİLLA VE MHP

Elde, Alman faşizminin bıraktığı türden belgeler bulunmamakla birlikte, dünyanın jandarması ABD'nin dünya üzerinde uygulamağa çalıştığı taktiklerden, MHP ve kontr-gerillanın Türkiye'deki konumundan çıkarak bu üçünün dolaysız bir biçimde birbirleriyle bağlantılı olduğunu söyleyebiliriz. Bu, ülkemizdeki, emperyalizm, devlet, faşizm ilişkisinin özel yanıdır. Geçmişte metropollerde devletin dışında, zaman zaman onun desteğini görerek gelişmiş faşist hareketlerden farklı olarak, faşizmin, sistemin korunmasının son hattı olduğu gerçeğinin en açık biçimiyle kavranılaşıyla, faşist hareketlerin bizzat devlet tarafından denetimli bir destekle beslenmesi durumu ortaya çıkmıştır. Bu durumun metropollerde nasıl yürüdüğü ayrı bir inceleme konusudur. Ama ülkemizde emperyalizmin bir iç olgu oluşu, faşizme sağlanan devlet desteğinin emperyalizmin dışında düşünülemeyeceği gerçeğini önümüze kor. Emperyalizmin geri bıraktırılmış ülkelerde sistemi korumasının klasik yöntemlerinden biri bu ülkelerde askeri darbeler yapmak yahutta doğrudan müdahalede bulunmaktır. Ama günümüzde toplumsal muhalefetin gelişme düzeyi bu askeri darbelerin, salt askeri darbe olarak kaldığı müddetçe, uzun ömürlü olamamasını, yıkıldığında geride, gelişinden öncesine göre daha büyük bir sosyal kaos bırakmasına yol açmaktadır. Bunun yerine sosyal muhalefeti atomize edebilecek (parçalarına ayıracak) kitle destekli faşist hareketlerin yaratılması gündeme girmiştir. Bu hemen her geri bıraktırılmış ülkede, denenmekte ve en gelişkin örneklerinden biri de MHP hareketidir. Günümüzde cerayan eden olaylar, faşistlerin Cumhurbaşkanı (Sunay) tarafından «Onlar vatanı koruyorlar, güvenlik kuvvetlerinin yardımcılarıdır» diye öv-

güye layık görülmesi, polis jandarma desteğinde yapılan faşist saldırılar vs. ve **kontr-gerilla** yahut **Özel Savaş Dairesi** adlı askeri bir örgütün varlığı MHP'nin devletçe desteklendiğinin, belge olarak olmasa bile, belge niteliğindeki açık kanıtlarıdır. Göbeğinde emperyalizmin yer aldığı bir devletin faşistlere sağladığı bu destek elbetteki emperyalizmin bilgisi ve denetimi dışında olamaz. Emperyalizmin siyasi yapının göbeğinde yer aldığı konusunda zannederiz artık sosyalistlerin kanıtlarına ihtiyaç kalmamıştır. Devletin iki büyük sorumlusu, bunu yakınarak açıkca ortaya koymuştur. İsmet Paşa ve Çağlayangilin emperyalizmin ne kadar içimizde olduğu konusundaki sözleri, sosyalistlerin yıllardır anlatmağa çalıştıkları «Moskovaya yollanmalarına» yol açan gerçeklerdir.

MHP'nin emperyalizm açısından taşıdığı anlamı kavramak için bir kaç ABD yetkilisinin ABD'nin dünya üzerindeki taktikleri konusunda söylediklerinden birkaç aktarma yapmak kanımızca kafi gelecektir.

Ünlü ABD politikacılarından Kissinger şöyle diyor :

«Eğer hür dünya, yavaş fakat sürekli bir erozyondan kurtulmak istiyorsa, lokal savunma savaşlarına hazırlanmalı ve bu savaşlar için gerekli önlemleri alıp, gerekli ordular kurulmalıdır. Sömürgeciliğe karşı AYAKLANMA HAREKETİ'nin hemen her tarafı sardığı bir dönemde, Pentagondaki bazı otoriteler hala toptan-red-yıldırma stratejisinde inatla ayak diretiyorlar. Bir yandan hür dünyanın sosyalist devletlere karşı konvansiyonel bir denge kuramıyacağını söylerken, diğer yandan yıldırma siyasetinde ayak diremek, anlaşılmaz bir tutumdur.» *

Bir başka kitabında Kissinger, bu söylediklerinin bizimle olan ilişkisini ortaya koyuyor:

«Total savaş ABD için, dolayısıyla kapitalizmin intiharıdır. Asya, Afrika ve Güney Amerika'daki Ulusal Kurtuluş Savaşları ancak Lokal-sınırlı savaşlarla önlenebilir. Bu bölgenin sınırı sosyalist blok ülkeleri sınırlarından

---

* H. Kissinger, The Necessity For Choerce, Lokal Savunmanın Gerekleri Bölümü, s. 72-75, Aktaran, Emin Değer, CIA Kontrgerilla ve Türkiye, s. 114

başlar. **Türkiye'de sınırlı savaş bölgesi içindedir.** (abç)«*

Görüldüğü gibi emperyalizmin uygulamaya çalıştığı yeni taktiklerinin ilgi alanına Türkiye de dahildir. Kissinger'in ortaya koyduğu öneriler kaynağını doğrudan doğruya tekellerden almaktadır. Rockfeller grubunun hazırladığı bir rapor H. Kissinger'in bahsettiği tehlikeler ve tedbirler konusunda daha da açıklık getiriyor:

«Bizim güvenliğimizi sadece açık saldırılar tehdit etmiyor. Bu açık saldırıların yanında, ondan daha tehlikeli, fakat saldırı görünüşünde olmayan başka cins tehditler de vardır. Bu tehditler, içeriden yapılmak istenen değiştirme ve dönüşümlerdir. Bu maskeli saldırılar bazen iç harp şeklinde, bazen ihtilalci hareket şeklinde, bazen demokratik akımlar ve reformlar hareketi biçimlerinde karşımıza çıkmaktadır.

«Bizim amacımız, bu ve buna benzer akımları önlemek olmalıdır. Bu akımlar, dikkatleri üzerine çekecek dereceye geldiklerinde, o vakit bizim izlememiz gereken iki yol vardır. Gerek bizim, gerekse komünist olmayan diğer dünya devletlerinin güvenliğini sağlamak için mahalli kuvvetler ve akımlar tarafından sıkışık durumda bırakılmış olan dost hükümet ve rejimlere silahlı yardımlar yapmak zorunluluğunu duymalıyız. Bu zorunlulukla **yapılacak askeri müdahale ne askeri klâsik stratejiye uymakta ne de geleneksel diplomatik müdahaleye benzemektedir. Bu askeri müdahalenin kendine özgü bir biçimi ve niteliği vardır** (abç)» **

Bu açıklamaları, David Galula adlı bir CIA görevlisi tarafından yazılan ve Genel kurmay basımevi tarafından Türkçe basımı da yapılıp dağıtılan «Ayaklanmaları Bastırma Hareketleri-Teori ve Tatbikatı» isimli kitaptan tamamlayabiliriz:

«Bu vazifelerden ekserisi, halkın desteğinin liderler tarafından kazanılması olacaktır. Bazı vazifeliler de halkı ayananlara karşı aktif bir mücadeleye sokmak için hazırlamış olacaktır. Meşru müdafa birliklerinin hazırlanması,

---

* H. Kissinger, Nucluear Weapons, Aktaran E. Değer, a.g.e. s. 114

** Amerikan Harp Doktirinleri-M. Fahri, s. 297-298

daimi kuvvetler için devamlı yardımcı kuvvetler temin etmek, haber alma ve kontrol şebekeleri ve propaganda grupları kurmak gibi» *

Bu söylenenleri daha açık duruma getiren bir başka paragrafda şöyle deniyor:

«Ayaklanmayı bastırmakla görevli kuvvetlerin bir liderleri bulunduğu gibi bunlarda, halk arasından muharip kimseleri bulmalıdırlar. Bulunan muharip kimseleri bir arada tutabilmek için bu liderlerin yardıma, desteğe ve bir siyasi partinin rehberliğine ihtiyaçları vardır.» **

Zannederiz, emperyalizmin uygulamak istediği taktiğin, açık bir tablosu ortaya çıktı. Elbetteki, emperyalizmi kadir-i mutlak görüp, her istediğini milimi milimine gerçekleştirdiğini zannetmek hata olur. Hatta planladıklarını gerçekleştiremedikleri de çok olur. Emperyalizmin hesaplarının lehte ve aleyhte bir çok faktörlerle değişikliğe uğrayacağı muhakkaktır. Planlarına uygun bir durumu hazır olarak da bulabilir, hiçbirini gerçekleştirme imkanına sahib olmayabilir de. Ama ülkemize baktığımızda, çizilen tabloya çok uyan bir durumla yüzyüze olduğumuzu görüyoruz. «Güvenlik kuvvetlerinin yardımcısı» faşistler, onları yönlendiren bir siyasal parti MHP, kitlenin desteğini alma çabaları.

Emperyalizmin bu faaliyetlerinin, merkezi olarak kullanılan AID gibi örgütlerin yanında, 12 Mart döneminde faaliyetlerini açıkça herkesin izlediği **Kontr-Gerilla,** silahlı kuvvetler bünyesindeki adıyla **Özel Harp Dairesi** diye bir kuruluş mevcuttur. Sözde ülke yabancılar tarafından işgal edildiğinde, cephe gerisi gerilla faaliyetlerini yürütmek üzere kurulmuş olduğu belirtilen bu kuruluşun asıl faaliyet alanı toplumsal muhalefettir. Örgütün gerçek görevinin ne olduğunu, Özel Harp Dairesi Başkanı Tümgeneral M. Cihat Akyol hazırladığı «Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekat» adlı broşürde görmek mümkündür:

---

* Ayaklanma Bastırma Hareketleri-Teori ve Tatbikatı, David Galula, Çev: Hasan Lembet, s. 109, Genel Kurmay Basımevi, Ankara 1969. (Aktaran E. Değer, A.g.e.s. 99)

** Ayaklanmaları Bastırma Hareketleri Teori ve Taktiği, s. 111, Aktaran E. Değer, a.g.e.s. 100

«Gayri Nizami Harekat örgütleri kuruluş hazırlıkları içinde çok zayıftırlar, başlangıçta güçsüzdürler, mahdut ölçüde teşkil edilebileceklerinden düşmanda gerekli ortam meydana gelmeden büyük ölçüde aktif bir harekata girişemezler... Hazırlık safhası çok zamana ihtiyaç gösterir... Düşman, gerilla harekatını başlattıktan sonra gecikilmiş olduğundan, gayri nizami kuvvetlerle mücadele zorlaşacaktır... **Gerçi müdahale tekniklerinden birisi de şiddet hareketleri ve misillemedir. Ancak bu tekniğin halka uygulanışının çok hassas olduğu unutulmamalıdır... Mukavemetin en verimli tohumunun zulüm olduğu bilinmelidir** (abç)... General Papayos, her köyde mahalli emniyet kuvvetleri teşkil etmek suretiyle kendi deyimi ile kesif bir beyin yıkama ameliyesine tabi tutulan köylülerin yeniden mikrop kapmalarını önlemiş, böylece gerillaların desteklenmesini önlemiştir.» *

Paragrafta sözü edilen kuvvetler, açıkça halk kuvvetleridir. Yürütülecek **Özel Savaş**'ta istilacı bir düşmana karşı değil, halka karşı yürütülecek olan savaştır. Böylelikle emperyalizmin yukarıda çizdiğimiz taktiğinin bir parçası da tamamlanmış oldu. Yani Rockfeller grubunun hazırladı raporda belirtilen «... Bu askeri müdahalenin kendine özgü bir biçimi ve niteliği vardır.» sözleri Türkiye'de gelip yerini bulmuştur. Emperyalizmin uygulamaya çalıştığı taktikle, ülkemizdeki durumun bunca çakışmasının bir tesadüf olmadığını kanıtlamak için, Çağlayangil'in İsmail Cem'e özel görüşmelerinde söylediği «CIA içimize girmiş» sözleri artık yeter de artar bile. Şimdiye kadar ki olgular, MHP'nin vurucu güçleriyle **kontr-gerilla**'nın içiçe olduğunu, karşılıklı alışverişlerde bulunulduğunu göstermektedir. Bunlar ispatı gayrı kabil olsalar da, yukarıdaki açıklamamız içerisinde durumun bundan başka türlü cerayan edemeyeceğini kanıtlamıştır, zannederiz.

TÜRK FAŞİSTLERİ AHLAKSIZLIĞIN SAVUNUCULARIDIR

Bir incelemede böyle bir başlığın kullanılması tuhaf karşılanabilir. Ancak MHP'li «ülkücüler»in Türkiye halk-

* Aktaran E. Değer, a.g.e. S. 120

larına neler vaadetmekte olduklarını, söyledikleri sözlerin gerçek anlamını, onların ahlak anlayışlarını kavramadan bir çırpıda kavramak mümkün olamaz. Çünkü onlar, hem anti-komünisttir, hem «toplumcu»; hem karşı-devrimcidir, hem «devrimci», hem devletten yanadırlar, hem «düzene karşı» vb. Bu demagojik yapı bugün birçok insanı peşinden sürükleyebilmekte, birbiriyle çelişen bu görüşleri bu insanlara yutturabilmektedir. Varolan çelişkileri gören insanları ise, bu çelişkileri doğal, ahlaki kabul edebilecek bir ahlak anlayışı yaratmak suretiyle yapıları içerisinde korumaya çalışmaktadırlar. Bu nedenledir ki, birincil olarak bu aşağılık ahlaki anlayışı ortaya koymamız gerekir.

Faşistlerin el kitaplarından biri olan **«Ülkücüye Notlar»** isimli kitapta yazar Necdet Sevinç ahlak konusunda şunları salık veriyor:

«Napolyon şöyle diyordu:

«Vandee Savaşını kendimi katolik yaparak kazandım. *Kendimi müslüman gösterdikten sonra Mısır'a yerleştim.* Kendimi Papa'nın nüfuzunu yaymaya taraftar göstererektir ki; İtalya'da papazları elde ettim. Eğer Yahudi bir kavme hükmetseydim, Süleyman mabedini yeniden inşa ederdim.

«Demek ki **lidere bir esneklik tanımalı ve onun her hareket ve demecini doktrinden saptığı yolunda anlamamalıdır.** (abç)

«İddia, tekrar, konu seçimi, düşman tesbiti, istihbarat, YALAN ve isimlerin değiştirilmesi propagandanın önemli kuralları arasındadır.» *

Birinci paragrafta savunuyor göründükleri demagojik görüşleri yutturabilmek amacıyla liderin her yaptığına aldırmamak gerektiği, onun ne yaparsa doğru yapacağı anlayışı verilmeye çalışılmaktadır. Böyle bir kavrayışa sahip olan hareketin, elbetteki yaptıklarının ve söylediklerinin tutarlılığı beklenemez. Bu yapılan «doktriner Türk» milliyetçiliği diye diye tutarsızlığı doğal kabul edebilmenin felsefesidir. Bu felsefe o kadar ileriye götü-

---

* Necdet Sevinç, Ülkücüye Notlar, 3. baskı, s. 44-45, Dedekorkut Yayınları.

rülmektedir ki, amaç uğruna -ki, bu amacın ne olduğu, rivayetlere göre muhteliftir- YALAN'ın da bir araç olarak kullanılması gerektiği belirtilmektedir. Hatta bu amaç uğruna her haltın yenilebileceği felsefesi o kadar geliştirilmiştir ki yazar aynı kitapta:

«Çok tehlikeli ve çok nazik bölgelerden haber alabilmek için gerektiğinde **bir kadın kiralamak** bile mümkündür.» * diyebilmektedir. Herhalde **kiralanacak** bu kadın amaç uğruna herşeyi kabullenmek zorunda olan «ülkücü Türk kadınları» olacaktır.

Faşist doktrini incelerken, Necdet Sevinç'in bize verdiği bu anahtarı sık sık kullanmak zorundayız. Faşistler ahlak, fazilet, ülkücülük nutukları atarken kitlelere onların bu ahlak anlayışına sahip olduklarını kanıtlamamız gerekir.

FAŞİST TARİH ANLAYIŞI

«Hayır...

«Yahudi Marks yalan söylüyor...

«Dünya tarihini emekle sermaye arasında cereyan eden çatışmalar değil (abç), milletler arasında bitmeyen ve bitmeyecek olan boğuşmalar oluşturmakta, her millet, bir başka milleti hakimiyeti altına almak için yeni atılımlara hazırlanmaktadır. Kuvvetli milletler, **kuvvetli oluşlarının tabii bir mükafatı olarak** (abç) başka milletleri egemenlikleri altına almış, ötekiler bu egemenliği yıkmaya çalışmak, mahkumu hakim, hakimi mahkum etmek istemişlerdir.» **

İşte patolojik hezeyanlar içerisindeki bir bozkurtun tarihi, köpek dalaşı zanneden anlayışı budur. Birincisi Yahudi Marx «dünya tarihi, emekle sermaye arasında cereyan eden çatışmaların ürünüdür» şeklinde bir iddiada bulunmamıştır. Marx'ın söylediği, insanlığın yazılı tarihinin, yani sınıflı toplumlar tarihinin sınıf mücadelelerinden oluştuğudur. İkincisi, faşistlerin tahrif etmeye çalıştıkları gerçek, tarihte devletler arasında cereyan etmiş savaşların sınıf karakteri taşıdığıdır. O toplumu oluştu-

---

* a.g.e., s. 32

** Necdet Sevinç, a.g.e. s. 9

ran sınıflardan söz etmeksizin bir uluslar savaşından dem vurmaktadırlar. Bunun böyle olduğunu onların demagojik yazılarından da çıkartabiliriz:

«Sınıflı sistemlerin ikincisi KAPİTALİZM'dir. Kapitalizm milli toplum içinde sadece KAPİTALİSTLERİ yani PATRONLARI koruyan bir sistemdir.» *

Böyle patronları koruyan bir sistemin uluslararası arenada acaba proletaryayı mı koruyacağı düşünülüyor. Demek ki, sınıf devletlerinin dış siyasetleri de sınıf siyasetidir. Yani «Yahudi» Marx -yazarın belirttiği gibi değilse bile- yalan söylemiyormuş! Ama faşistler sınıf gerçeğini millet yapısı altında bastırmak istediklerinden dolayı, adım başı milletler mücadelesinden bahsederler. Sosyalistlerin elinden «koz kapmaya» sıra geldiğinde, düzene karşı olduklarını belirtebilmek için, o düzenin sınıf karakterine sahip olduğundan dem vururlar. Ama bu yukarıda belirttiğimiz ahlaki anlayış çerçevesinde değerlendirilmesi gereken bir olgudur.

Faşistlerin sınıf karakterine sahip olduğunu belirttikleri bu devletin amacı konusunda söyledikleri de ayrı bir demagojidir:

«Her millet, kendi milletini ileriye götürmek, yükseltmek, ahlakta, maneviyat'ta en üst düzeye çıkarmak, iktisatta, refahta dünyanın en refahlı toplumu haline getirmek çabası içindedir.» **

Görüldüğü gibi ihtiyar bozkurt bir hamlede devlet yerine milleti koydu ve ona ne görevler yükledi. Böyle masum görünüşlü bir cümlenin ardından faşist doktrin, hak-hukuk anlayışı sergileniyor:

«Bu çabasını, başka milletlerin zararına olsa da, başka milletlerin sırtından olsa da sürdürmektedir... Dünya üzerinde çok eskiden beri hüküm sürmüş olan ilke, kanun bugün de yine hükmünü sürdürmektedir. Bu ilke, bu kanun milletler arasındaki münasebetlerde 'hak kuvvetlinindir' kanunudur.» ***

---

* Alparslan Türkeş, 9 Işık ve Türkiye, Kervan Yayınları, 1976, s. 19

** Alparslan Türkeş, a.g.e. s. 19

*** Alparslan Türkeş, a.g.e. s. 19-20

Başbuğun, sınıflı toplumların işleyişine ait olan bir pisliği nasıl insanlığa malettiğini görüyoruz. Başbuğ bir başka yerde de «Bugün dünya üzerinde yürürlükte bulunan 'hak kuvvetindir' kanununu da beğenmiyoruz. Fakat gelin görün ki; bu çirkin kanunu, bizim iyi niyetimiz değiştirmeye yetmiyor.» * demektedir. Aynı demagoji mantığının sürdürüldüğünü görüyoruz. Bunun doğal bir yasa olduğunu kabul etmek zorundayız. Bizim iyi niyetimiz (!) bunu değiştirmeye yetmez. Öyleyse biz de bu yasaya uyacağız. Kuvvetli olacağız, **«kuvvetimizin mükafatı olarak da»** başka milletleri ezeceğiz. Sözde savunmadıkları bu yasanın doğal sonucu budur. Ama lider bunu söylemez, çünkü o bir takım politik manevralarla uğraşmaktadır!

Türkeş bu «çirkin gerçeğe» saldırıyor görünür. Ama Türk tarihine sıra geldiğinde sanki bu yasa yokmuş gibi davranır. Türklerin imparatorluklar kurup, üç kıtada at koşturduklarından zevkle bahseder. Türklerin bu yaptıkları da acaba bu ilkenin dışında mı cereyan ediyordu?

MHP IRKÇIDIR

Faşistler bir şey ne kadar çok tekrarlanırsa insanların ona o kadar inanacağını kabul ettiklerinden olacak, beş, on sayfada bir tarih milletler mücadelesidir diye tekrarlayıp dururlar, ama millet nedir sorusu havada asılı kalır. Onun sosyolojik bir anlamı yoktur. Onlar için dünyanın dört bir tarafına dağılmış olan yahudiler bir millettir! Yahut, bin yıldır birbirleriyle hiçbir alışverişi olmamış Anadolu Türkleriyle Orta Asya Türkleri bir millettir! Milletin bilinen dört ögesinin -Dil, toprak, ekonomik yaşantı ve ruhsal şekillenme birliğinin- onlar için önemi yoktur. Onlara göre millet sanki insanlığın varoluşuyla birlikte ortaya çıkmış bir kategoridir. Bu kategoriyi tanımlayan ögelerin neler olduğunu sormaya hakkımız yoktur, çünkü tutarlı sosyolojik terimlerle verilecek bir cevap mevcut değildir. Hitler «millet»i ırk sorunu olarak değerlendiriyor ve ırklar arasında varolan bir hiyerarşiden bahsediyordu. İnsanlığın mahkum ettiği ırkçılığı

---

* Alparslan Türkeş, Gönül Seferberliği, s. 94, Kutluğ Yayınları

açıkça savunmak bugün artık mümkün olamamaktadır. Bu nedenledir ki A. Türkeş de açık açık ırkçı olduğunu söyleyememekte, onun yerine soy -milleti tanımlayan tek öge- kavramını geçirmektedir. «Hitler'in Almanya'da uyguladığı nazist sistem, Alman ırkının üstünlüğüne dayanan, diğer ırkları küçük ve aşağılık gören anti-demokratik bir rejimdir»* diyor Türkeş. Acaba gerçekten böyle mi?

Irk sözcüğünü kullanmaktan sakınan Türkeş şunları söylüyor:

«Soyculuk anlayışımız antropolojik ırkçılıkla diğer milletleri küçük gören saldırgan ırkçı anlayışla **hiçbir benzerlik** göstermez. Dokuz ışıkçı sistem, soy birliğini, antropolojik (laboratuvar) ırkçılık yerine, ruhi bir prensip, psikolojik bir olay olarak görür. Aslolan aynı soydan gelme, aynı millete mensup olma inancıdır. Kalbinde başka bir **ırkın** (abç) gururunu taşımayan, kendisini samimi olarak Türk hisseden ve Türklüğe adayan herkes Türktür.» **

Birincisi A. Türkeş'in soy dediği nesnenin yalnızca bir inanç sorunu olup olmadığını görelim:

«Soy, **tabii ve organik** (abç) bir unsur olduğu için insanların fikri ve fiziki özellikleri, yetenekleri birbirinden farklıdır. Türk soyunun değerli bir soy olduğu büyük bilginler tarafından kabul edilmektedir.» ***

Şu tek cümlede A. Türkeş soyun yalnızca bir inanç sorunu olmadığını doğal ve organik bir unsur olduğunu ve soyların değerlisi ya da değersizi olduğunu açıklıyor. Soyun **organik ve doğal** bir unsur olması ne anlama gelebilir? Tek bir anlama; bu kavramın ırk kavramıyle aynı olduğu kavramına. A. Türkeş, ayrıca ırklar arasında üstün ya da aşağı olanların varolduğunu da iddia etmektedir. Türklerin üstün ırk olduğunu söylerken aşağı ırklardan da örnek veriyor: «Zencilere **dahi** (a.b.ç.) kendi mukatderatına hakim olma hakkı tanınır..»**** diyerek

---

* A. Türkeş, Milli Doktrin Dokuz Işık, s. 76, Kutluğ Yayınları
** A. Türkeş, a.g.e. s. 42
*** A. Türkeş, a.g.e. s. 41-42
**** A. Türkeş, Ülkücülük, s. 9, 9 Işık Yayınevi

zencilerin aşağılık olduğunu iddia etmektedir. Üstün ırk görüşü faşistlerin diğer yayınlarında da yer alır:

«Üstün ırk nazariyesine itikata göre inanıyoruz» (Muhsin Yazıcıoğlu, Ülkü Ocakları Derneği Genel Başkanı, Büyük Türkiye'ye hasret, sayı 27, s. 2)

«Türklük din ile ırkın meydana getirdiği bir cevherdir... Irkı da Allah vermiştir. Dini de Allah vermiştir... Türk ırkının büyüklüğü, değerliliği diğer ırklar arasında ölçülür. Ve Türk ırkı cümle ırklardan değerlidir.» (Büyük Türkiye'ye Hasret, sayı: 27, s. 5)

Türkeş'in şu sözleri de üstün ırk teorisini kanıtlar: «Tanrı Türkü yenilmek için değil, yenmek için yaratmıştır.» *

Bu kısa alıntılar Türk faşistlerinin kesinlikle ne olduğu belli olmayan soycu, moycu değil, basbayı Hitler'in savunduğu türden ırkçı olduğunu ve üstün ırk teorisini savunduklarını gösterir. Hitler'le olan fark, o bunları cüretli bir biçimde savunmuş, bunlarsa daha korkakça. Türkeş'in nasıl azgın bir ırkçı olduğuna yalnız bugünkü yazıları değil, geçmişi de şahitlik etmektedir. Üstteğmen A. Türkeş'in 29 Aralık 1942'de Nihal Atsız'a yazmış olduğu mektuptan bir pasaj okuyalım:

«Memleketin dertlerini konuşmak ve bu dertlere çareler düşünmek için size gelecektim. Evvela ordumuzun malzeme ve herşeyden evvel yüksek bir ırk seviyesine ihtiyaç vardır. Orduda subay, er ve çavuş olarak hayli Türk olmayanlar vardır. Bunların kat'iyyen ordudan atılması ve silah taşımak şerefinden mahrum edilmesi lazımdır.» (Aktaran: Kazım Alöç, Irkçılık ve Komünizm Faaliyetleri, Nisan - Mayıs 1967, Yeni Gazete)

Faşistlerin 1944 duruşma tutanaklarının 440. sayfasında tesbit edilen, gene Türkeş'in Nihal Atsız'a yazdığı 19 Aralık 1943 tarihli mektubunda aynı konuda şunlar söyleniyor:

«Orduyu, subayları temizlemek icabetmektedir. Kan bakımından Türk subaylarından gayrı diğer unsurların gözyaşlarına aldırmadan uzaklaştırılması lazımdır. Bü-

---

* A. Türkeş, a.g.e., s. 39

tün Türkleri bir millet halinde toplamaya herhalde muvaffak olacağız.» (Aktaran: Kazım Alöç, aynı yerde)

Ve gene A. Türkeş tahkikat ifadesinde şunları söylüyor:

«Türkiye'de yalnız Türk soyundan gelenler yaşamaktadır. Bilhassa devlet mekanizmasına kat'iyyen karışık ırklardan insanlar getirilmemelidir. Karışık ırkları memleketten çıkarırsak, nüfusumuz azalacağından Asya'daki Türk'lerle birleşmemiz lazımdır.» (Aktaran: Kazım Alöç, Aynı yerde)

Bu mektup ve ifadelerde de görüldüğü gibi, Türkeş «biz kafatası ölçmeyiz» dese de bal gibi ırkçıdır. Ayrıca o dönemde faşistler Türk olduklarını isbat etmek üzere 10-12 göbek ötelere kadar secereler düzmeğe çalışmışlardır. Bu konuyla ilgili ilginç bir yazışma Nihal Atsız'la kardeşi Nejdet Sançar arasında geçer. N. Atsız, Sançar'a yazdığı 7 Eylül 1942 tarihli mektubunda Reha Oğuz Türkkan grubunu kastederek:

«Senin çerkes olduğunu keşfeden itler, benim de çerkes olduğumu keşfetmişler. Bizi Türk olmamakla itham edip, şüphe yaratmak istiyorlar. Memlekette namuslu Türk rejimi kurulunca bunların toptan imhası işten bile değildir. Şimdiden not toplayıp dosyaları yapsak fena olmaz.» (Aktaran: Kazım Alöç, Aynı yerde)

Irkçılık ve başka milliyetleri aşağı görme konusunda da bol örnekler vermişlerdir.

Duruşma zaptının 249. sayfasındaki ifadesinde Nihal Atsız:

«Irkçılık ve Turancılıktan mahkumiyeti bir şeref telakki ederim. Devlet teşkilatının Türk ırkından olanlar tarafından idaresi lazım ve zaruridir. Türkiye'de bulunan ve Türk tebası olan gayri-Türkler, Çerkes, Boşnak, Laz, Arnavut, Kürt vb. unsurlardır. Bunlar mensup oldukları memleketlere gönderilmelidir.» (Aktaran: Kazım Alöç, Aynı yerde) demektedir.

N. Atsız, kardeşi Nejdet Sançar'a yazdığı 6 Kasım 1941 tarihli mektubunda da, diğer milliyetlerin aşağılanması gerektiğini anlatıyor:

«Faaliyetimiz programlı olmalıdır. Programlı faaliyet devamlı faaliyettir. Türk gençliğine propaganda yapmalıyız. Mütemadi telkinde bulunmalıyız. Arası kesilen propaganda o kadar müessir olmuyor. Bir yandan Türkçülük ve ırkçılık propagandası yaparken bir yandan da gayri-Türklerle istihza etmeliyiz. İki yılda muntazam neşriyat yapsak memlekette bir muhit ve zemin hazırlamış oluruz.» (Aktaran: Kazım Alöç, Aynı yerde)

Faşistlerin önde gelen liderlerinden biri olan Zeki Velidi Togan'ın da bu konudaki görüşleri aynıdır. Reha Oğuz Türkkan'a yazdığı mektupta:

«Azizim Türkkan, biz Türkleri baba cihetinden kan karışmamış, onun ırki mahiyetini istidat ve temayüllerini ve etnik hususiyetlerini tanımak istiyoruz. Bu ise Boşnak, Acem ve Arap'tan uzun zaman aramızda yaşayıp Türklüğü benimsemiş olanlara karşı düşmanlık etmek olmamalı, yalnız bu gibi anasır kendilerini asıl Türk değil, mülhak Türk olduklarını bilmelidir. Madem ki bir Türk aslen çerkestir, o kendisini (Türk-çerkes'ül asıl) olarak tanısın.» (Duruşma zaptı, sayfa 380, Aktaran: Kazım Alöç, aynı yerde) derken, aslen Türk olmayan «Türkler»e daha iyi niyetle (!) yaklaşmakta, onları Türkiye dışına sürmeğe kalkışmamaktadır.

Türkeş de bugün için Türkiye'de oldukça büyük bir nüfus oluşturan Kürt ulusunu yurt dışına göndermek yerine yıllardır sürdürülmekte olan asimilasyon politikasının sürdürülmesinden yanadır. Ama üstadı Zeki Velidi gibi, onları herhalde Türk-Kürd'ül Asıl olarak tanımlayacaktır. Elbetteki gücü yettiği zaman. Türkeş'in **soy** teorisinin saçmalığını Kürt ulusu konusundaki görüşleri de açığa çıkartıyor. Dünyanın başka yerlerindeki Türklerin asimile edilmesine şiddetle karşı çıkarken Kürtlerin zorla asimile edilmesi doğal karşılanıyor. Çünkü «Türk dünyaya yenilmek için değil yenmek için gelmiştir.» Bunu da söyleyen Türkeş, Kürtlerin ayrı bir ulus olduğu iddiasına «azınlık ırkçılığı» yapıyorlar diye saldırıyor:

«Bu arada zuhura gelen çeşitli ayırımcı hareketler -şimdi mesela, Kürtçülük diye ileriye sürülmek istenen

birtakım hareketler var. Kürtler Doğu'da yaşayan bizim insanlarımız. Bunlar bizden ayrıdır, bunlara birtakım şöyle ayrılık sağlamak lazım. Şöyle yapmak lazım. Birtakım iddialar geliyor. Bunların kaynağı dışarda. Halbuki Doğuda yaşayan insanlarımızla biz bu Anadolu topraklarında 900 seneden beri beraber yaşıyoruz. Aynı dine mensubuz. 900 senelik bir tarih içinde yoğrulmuşuz. Beraber ağlamış, beraber gülmüşüz. Bizim kendi insanlarımız. Bu menşei meselesi de ayrı bir meseledir. Menşei bakımından da Türk soyundan, Türk menşeinden geldiklerini belirten birçok ilmi, tarihi delilller var. İddialar var. Ama diyalekt farkı diyebileceğimiz bir dil farkı var arada. Onlar, Türkçe, Farsça, Arapça karışığı bir ayrı diyalektle konuşuyorlar. Bizim eski Osmanlıca da bildiğiniz gibi Türkçe, Farsça, Arapça karışımı bir dildir.» *

Türkeş'in soy kavramının ırk olduğunu gösteren bir başka ifadeyle karşı karşıya geldik. Kürtler, ayrı dil konuşsalar da, ayrı giyinip, ayrı kültürleri olsa da, «ırk» olarak Türk imişler. Aslında Türkeş Kürtlerin ayrı dili olduğunu da kabul etmiyor, diyalekt (lehçe) farkı var diyor ve bir jargon olan Osmanlıcayla Kürtçe'yi bir tutuyor. Ama «Roje-Welat» isimle Türkçe-Kürtçe çıkan bir gazeteyi gören, Hayri Başbuğ isimli bir faşist yazar şöyle diyor:

«Kürtçe isim taşıyan gazetenin isim manası «Vatan Güneşi» demektir. Söz konusu bölücülük amacıyla çıkarılan gazetenin isminin hemen altında ise 'Kürtçe' olarak yazılı şu ibare var:

«Karkeren hemu welatan u gelen bindest yekbın!»

«Türkçesi:

«'Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halkları birleşin!' demektir.» (*Devlet*, sayı 412, s. 8)

Görüldüğü gibi Türkçe'nin bir lehçesine ne kadar da benziyor! Cümle yapısı bir yana, zavallı bir tek benzer kelimenin bile olmadığının farkında değil. Dünyada ve Türkiye'de Kürt dili üzerine yayınlanmış olan eserler iki

---

* Abdi İpekçi'nin A. Türkeş'le yaptığı röportajdan, Aktaran: C. Anadol, Türkeş, s. 179. Milliyetçi Anadolu Yayınları.

dilin bazı kelime alışverişi hariç, dil yapısı itibariyle hiçbir ilişkisinin olmadığını ortaya koyuyor.

Diyelim ki Türkeş haklı. Kürtler de özbe öz Türktürler. Sıfır numara Türk kanı taşırlar. Ama bu sıfır numara Türk kanı taşıyan Kürt Türklerinden (!) Irak'ta, Suriye'de, İran'da ve hatta SSCB'de de var. Orta Asyadaki Türkleri kurtarmağa kalkışan, Kerkük Türkleri için gözyaşı, Kıbrıs Türkleri için kan akıtan dostlarımız, Irak kuvvetleri tarafından katledilen Kürt-Türkü (!) kardeşlerimizi sınırdan içeri dahi almayan hükümette değilmiydiler. «Rusya'nın mezalimi altında inleyen» (!) Orta Asya Türklerini kurtarmak için kanlarını dökmeğe (!) hazır olanlar, Baas ırkçılarının mezalimi altında inleyen Kürt-Türklerine (!) niçin ellerini uzatmamışlardır. Bu bile faşistlerin ne denli sahtekar ve iki yüzlü olduklarını göstermeğe yeter bir kanıttır sanırız.

MHP FAŞİZME KARŞI DEĞİLDİR

Faşizmin ideolojisinin temelinde şoven milliyetçiliğin yatması nedeniyle, faşistler bu şovenizmi körükleyebilecek ulusal **tehlikeler,** tehditler bulmak zorundadırlar. Bu, bir yahudi tehlikesi, komünizm tehlikesi, emperyalizm tehlikesi, «kültürel işgale» dayanan **neo-colonializm** tehlikesi, bölücülük tehlikesi gibi motiflerin birinden ya da değişik kombinezonundan oluşabilir. Önemli olan şu ya da bu gerçek tehlike değil, **«ulusal birliği»** ayakta tutabilecek, yeri ulusal koşulda, geçerli bir tehlike görünümüdür. Alman faşizmi komünizm ve yahudi tehlikesini, -ki komünizm değişmez motiftir-, İtalyan faşizmi emperyalizmi, İngiliz faşizmi «toplumu kirleten» zenci tehlikesini motif olarak ele alabilir.

Bu temeller üzerinde yürüyen faşist hareketler, şoven milliyetçilik gereği *orijinal olduklarını, ideolojilerini* hiçbir yerden almamış olduklarını, yerli metin olduğunu iddia etmek zorundadır. Ama birbirleriyle dayanışma göstermekten de geri kalmazlar. Ancak faşizmin yenilgisinden sonra bütün dünya tarafından bir insanlık suçu olarak lanetlenmiş olması, yeni birçok faşist hareketi kendilerinin geçmişten farklı, **faşizmle alakası olmayan milli**

hareketler olduklarını söylemeğe zorlamaktadır. Ayrıca da **yerli malı** oldukları iddiası onları başka hareketlerden farklı, yalnızca o ulusa özgü bir hareket olduklarını iddia etmelerini de zorunlu kılar. Bu milliyetçiliğin bir zorunluluğudur da. Ama bu arada örneğin A. Türkeş'in, faşizme karşı olduğunu söylerken, faşistlere, nazilere karşı yaptıklarından dolayı hayranlık duymaması mümkün değildir. Türkeş, faşistlere karşıdır, nazilere karşıdır, falanjistlere karşıdır, ama, ona göre zaten bunlar Almanya'nın, İtalya'nın, İspanya'nın iç meselesidir. Onun faşizmle, nazizmle, kastettiği genel bir dünya anlayışı değil, belirli ülkelerdeki tek tek hareketlerdir. Bu şekilde faşizme yahut nazizme karşı olmak Türkiye'deki faşist hareket açısından hiçbir zarar getirmez. Ancak A. Türkeş faşizmden neyi kastettiğini açıklayarak ona karşı olduğunu söyleseydi, sorun bambaşka bir görünüm kazanırdı; gerçekle alakası olmayan bir biçimde tanımlanmış bir şeye karşı olmak, karşı olduğunu söylemek, aynı adı taşımadığı müddetçe hiç bir problem yaratmaz.

Bunun pratik örneklerinden biri Türkiye'de milliyetçi toplumcu sözcüğü üzerine faşistler arasında dönen şamatadır. Türk faşistleri kendilerini tanımlarken milliyetçi toplumcu diye bir sıfat kullanmaktaydılar. Bu Alman faşizminin, sosyalizmi istismar etmek amacıyla kullandıkları Nasyonal Sosyalist sıfatının Türkçeye tercümesiydi. Sosyalistlerin sürdürdüğü kampanya faşistleri uyandırdı. Ve A. Türkeş 5 Haziran seçimleri öncesi bu sıfatı yasaklarken faşist anlayışın da güzel örneklerinden birini veriyordu:

«Bizim doktrinimizin adı dokuz ışıktır. Dokuz ana esasa dayanır. Bunları hepiniz bilirsiniz... Bir zaman bazı kimseler çıktı ve 'Milliyetçi toplumculuk' diye ortaya çıktılar «toplumcu düşünce şöyledir...» falan diye... Bunu da fırsat bilen düşmanlarımız; komünistler v.s. 'Tamam' dediler, 'bunlar, nazidirler, bunlar nasyonal sosyalistler. Milliyetçi demek nasyonalist demektir. O halde bunlar nasyonal sosyalisttirler...'

«Biz nasyonal sosyalist değiliz... Biz nazi değiliz... Biz faşist değiliz. Düşmanlarımızın bu istismarı üzerine

bir genelge yayınladık ve Milliyetçi-Toplumcu deyimini yasakladık... 'biz milliyetçi toplumcuyuz' diye ortaya çıkmak olmaz ve aynı zamanda bizi, haksız ve düşmanlarımızın iftiralarla, hücumlarla yıpratmasına yaralamasına sebep olacak birtakım ithamlara maruz bırakır. Binaenaleyh bunu yasakladık. 'Milliyetçi-Toplumcu' sözcüğü kullanılmayacak.

«... 'Milliyetçi toplumculuğa göre şu şöyledir... bu böyledir... vs...' demek yok! Çünkü bu sözleri yasakladım. 'Dokuz Işık'a göre' diyeceksiniz. Bizim doktrinimiz dokuz ışıktır diyeceksiniz... Milliyetçi-toplumcu deyimi aynı zamanda düşmanlarımızın elinde bir silahtır... Bizim nazi veya faşist diye karalanmamızda malzeme olarak kullanılmaktadır bu deyim. Biz ne nazi, ne de faşistiz. Ne İtalyanların taklitçisiyiz, ne Almanların, ne moskofun taklitçisiyiz...

«Herkes bu sınırlar içinde kalacaktır. Hiç kimse kendi kendisine 'bana göre şu şöyledir' diyemez! Hiç kimse kendi kendine 'Efendim her ne kadar bu böyledir denilmişse de, herhalde acele bir zamana gelmiş de öyle denilmiş, halbuki bu şöyle olamaz, böyle olacaktır' diyemez! Eğer derse, o zaman onun yeri bu bayrağın altı olamaz, kendine yer beğenmesi lazımdır. Bu bayrağın altında herşey düşünülmüştür. Herşeyin çaresi tesbit edilmiştir.» (Devlet, Sayı: 405, sf. 2)

Aynı dergide «Bize faşist Diyenin...» başlıklı bir yazıda ise şunlar söyleniyor:

«Arkadaşlardan biri '... acaba biz de meramımızı sloganla anlatsak nasıl olur?' dedi. Kabul ettik 'Kahrolsun Faşizm' dedik. Eh kimseye bir zararımız olmazdı. Zaten şu kadar sene önce kahrolmuşların bir daha kahrolacak, general Franko'nun İspanyadan buralara müdahale edecek hali yoktu... Evet bugüne kadar dediklerimizi, yazdıklarımızı, çizdiklerimizi, gördükleri duydukları halde bize faşist diyenin:

«Madde: 1) Anası, avradı, kızı, kısrağı velhasıl aile ve sülalesinin bütün dişi fertleri para karşılığında cinsi münasebette bulunurlar. Bu vaziyet makabline şamil ol-

duğu gibi gelecek nesilleri de ihata eder. Kendisi de bu cins hatunların evladı olduğundan o cinsin çocuğudur.

«Madde: 2) Babası, dedesi, oğlu, velhasıl sülâle ve ailesindeki bütün tıbben erkek fertler, pasif homoseksüeldirler. Bu vasıf da makablıne ve dahi istikbale şamildir.

«Madde: 3) Kendisi dişi ise birinci, tıbben erkekse ikinci madde şumulüne girer.

«Ohhhhhh! Dünya varmış be.» (Devlet, sayı: 405, Sayfa 9)

Evet! A. Türkeş'in sık sık biz bir «fikir hareketiyiz» demesinin anlamını şimdi daha iyi kavrıyoruz. Zavallıların fikri meğer belden aşağıdaymış!

Hitler'e niçin karşı olduklarını anlamak zor değil. Bunu kendileri açık ifade ediyorlar:

«Hitler eksik bir tercümandı. Almanların milli ihtiraslarını sömürdü. İstemedi ama milletine kötülük etti. Diğer milletlere de kötülük etti. Çünkü milliyetçilik düşmanlarına koz verdi. Mağlup ve rezil bir örnek verdi.» (Ülkücü Kadro Sayı: 11, Sf. 4) İşte Hitler'e bundan karşılar. Milliyetçiliği mantığının sonuna kadar savundu ve en sonunda milliyetçiliği, yani faşizmi rezil etti. Dolayısıyla bizim yerli faşolarımıza da zarar verdi. Herhalde bu kadar açık yüreklilikle söylenebilirdi.

Bir başka yerde, Sıkıyönetim savcılarının el kitabı olan «Milliyetçi Türkiye» adlı kitabın yazarı Kurt Karaca, nazizme niçin karşı olduklarını şöyle anlatıyor:

«İtalya'da faşist ve Almanya'da Nasyonal-Sosyalist sistemlerin esas aldıkları iktisat politikası da karma ekonomi niteliği taşımaktadır. Ancak bu ekonomiler, esas itibariyle daha çok kapitalist sisteme dayanır. İtalya ve Almanya'da Mussolini ve Hitler iktidara geldiklerinde ülkelerinde oldukça gelişmiş bir ekonomi ve sermaye stoku bulmuşlardır. Bu itibarla yapılacak iş, esasen mevcut olan sermaye stokuna yeni ilaveler yapmaktan ibaretti. Bu ülkelerde devletin görevi, ekonomiyi bir bütün olarak yönetmek (dirije etmek) ve milli hedeflere kaydırmak olmuştur.

«Faşist ve nasyonal-sosyalist sistem, Türkiye'de uygulama alanı bulamaz. Zira yukarıda da belirtildiği gibi,

Türkiye'de yeteri kadar sermaye stoku mevcut değildir. Başka bir deyimle ülkemiz o devirdeki İtalya ve Almanya kadar kalkınmış bir ülke durumu göstermemektedir.» *

Böylelikle Kurt Karaca bize geri bıraktırılmış ülkelerde faşizmın olamayacağının garantisini vermiş oluyor. Tabii hemen, İspanya, Portekiz, Yunanistan acaba Almanya ve İtalya gibi midir? Bulgaristan, Yugoslavya nasıldı? Acaba bu ülkelerde faşizm kazara mı geldi?

Bundan başka faşistlerimiz kendilerinin nazi olamayacağını iddia ederken, nazilerin ari ırkının üstünlüğünü savunduğunu, halbuki Türklerin ari ırktan olmadıklarını söylerler. Sanki faşist olmak için ari ırkın üstünlüğünü savunmak gibi bir gerek varmış gibi. Japon faşistleri sanırız Japon milliyetçisiydi ve Japon ırkının üstünlüğünü savunuyordu. Faşizmin bu olmadığını kendileri de çok iyi bilmelerine rağmen, boğuntuya getirip meseleyi kapatmak istiyorlar. Ama faşist ideoloji her noktalarına öylesine işlemiş ki, her kapatmağa çalıştıkları ayıp, bir başka ayıbın ortaya çıkmasına yol açıyor. Adım adım bunları da göreceğiz.

M.H.P. AKLI DEĞİL, AKIL DIŞINI SAVUNUR

«İnsanlar hayalleriyle büyük ölçüde insan olurlar (köpeğin kemik hayaletmesi gibi!-K). İnsanlar hayalleriyle diğer canlılardan bir ayrıcalık gösterirler ve gerçekten insanlık vasfını kazanmış olurlar. İşte ülkücülük de yani idealizmde insanların ve insan topluluklarının kendileri için varılması mutluluk sağlayacak, varılmasıyla en gelişmiş en yükselmiş bir durum sağlayacak, bir hayalin düşünülmesi ve insan beyninde tasarlanarak şekillendirilmesidir.» **

Türkeş dokuz kandil'inden biri olan ülkücülüğü böyle tanımlıyor. Bu bir düşünüş sistemi tanımıdır. İdealist düşünüş tarzının en aptalca tanımlarından biridir. Düşünceyi, hayal olarak kabul eden, onun objektif gerçek-

---

* Kurt Karaca, Milliyetçi Türkiye, Milliyetçi Toplumcu Düzen, 10. Baskı, s: 112-113.

** A. Türkeş, Ülkücülük, s: 5, 9 Işık Yayınevi

likle bağlantısının sözkonusu edilmediği mutlak idealizmin bir tümüyle karşı karşıya bulunuyoruz. Bu düşünüş tarzı bir kez benimsendi mi, her türlü hayal düşünce adını alıp, peşinden koşulacak hale gelir. İşte Kızıl Elma hayali de böyle bir hayaldir. Orta·Asya Türklerini kurtarma (!) hayali de böyle bir hayaldir. Bunlara hayal dememizden faşistler alınmazlar, çünkü kendileri hayaller peşinde koştuklarını söylemektedirler. Elbetteki faşizmin ağa babaları -burjuvalar- hayal peşinde koşmamaktadırlar. Hayaller mücadeleyi yürütecek militanlar için hazırlanmış haplardır. Faşolar bu haplardan yuttukça, azgınlaşır, ulumağa dahi başlarlar.

Faşist safların en açık sözlü yazarı Necdet Sevinç faşistlerin akıl konusundaki düşüncelerini Türkeş'den daha da açık bir şekilde ortaya getirmektedir.

«Nihai hedefleri bakımından dünyanın yarısına meydan okuyan Milli Devlet Milliyetçi Türkiye, Türk Birliği ideolojisini anlattığımızda dudak büken, burun kıvıran, sizi 'çocukça düşüncelerin sahibi olmak' veya pembe bir hayal peşinde koşmakla itham eden klasik burjuva aydınlarıyla, **akılcılığı kendine rehber edinmiş ilim adamlarının mantıksal izahlarına bakmayın siz.** (a.b.ç.) Onlar ya... Sefillerdir. Ya da ilim namına aklın kulu, mantığın metresi olan zavallılar...

«... bizim hareketimizin temelinde ilmin de, aklında, mantığın da, zekânın da işgal ettiği yer, inancımızın işgal ettiği yerin milyarda biri kadar bile değildir.

«Neden mi diyorsunuz?

«Çünkü akıl, tembelliğin, miskinliğin, uyuşukluğun karşısında apışıp kalmıştır. Fert, cemiyet veya millet, akılla, mantıkla, zekâ ile değil, inançla ayağa kaldırılmış, akıllı, mantıklı, zekâlı, bilgili olduğu müddetçe değil, inandığı sürece yaşayabilmiştir.

«Çünkü ilim, inancın çırağıdır ve öyle kalmaya da mahkum edilmiştir.

«Çünkü inancın yanında aklın, mantığın, zekâ ve ilmi gerçeklerin beş paralık önemi yoktur.» *

Necdet Sevinç bizim sürekli kanıtlamağa çalıştığımız şeylerin hepsini bir sayfada anlatmış. Bize inanç konusunda, inanca bağlı açıklamalarıyla, bizim bu insanların aklen malül olduklarını ispatlamamıza hacet bırakmamış. Sık sık adını ettikleri bilimin, aklın, zekanın, ancak onların veri olarak ortaya koyduklarını destekledikleri ölçüde bir anlamı olduğu iddiası, bilimin objektifliği diye bir şeyi ortada bırakmadığı için artık «bilimsel olarak» demek yerine, Türkeş'in dediği gibi «dokuz ışığa göre...» demek gerekmektedir.

KURTULUŞ

Proletaryanın İdeolojik Mücadelesi

Proletaryanın sınıf mücadelesi çok yönlüdür. Bu mücadele esas olarak üç cephede birden sürer. Bunlar ideolojik mücadele, ekonomik - demokratik mücadele ve politik (iktidar) mücadeledir. Bu üç cepehede birden süren proletaryanın sınıf mücadelesi bir tek amaca; işçi sınıfının toptan kurtuluşu amacına, proletaryanın kendisini ezen, sömüren burjuvaziye karşı, onun devletini parçalayıp kendi diktatörlüğünü kurmaya yöneliktir.

Proletaryanın bu üç yönlü mücadelesi arasındaki diyalektik ilişki, sınıf mücadelesi teorisinin özünü oluşturur. Proletaryanın politik mücadelesi esas olarak iktidar mücadelesidir ve sınıf mücadelesini proletarya diktatörlüğüne kadar genişletmeyi amaçlar ve sınıfsız toplumun kuruluşuna kadar sürer. Bu nedenle politik mücadele esastır. Diğer iki mücadele ise, politik mücadele için bir devrimin temel sorunu olan devlet iktidarının ele geçirilmesi amacına yönelik (bu amaca tabi olan) mücadele verilmesi gereken alanlardır.

İşçi sınıfının ideolojik - politik bağımsız hattı bu üç mücadelenin diyalektik birliğinden oluşur. Bu üç yönlü mücadelenin birini yadsımak veya ihmal etmek, proletaryanın sınıf mücadelesini çıkmaza sokar. Çünkü sınıf mücadelesinin tüm sapmaları, yanlışları, mücadelenin bu çok yönlülüğünün diyalektik olarak kavranılamamasından kaynaklanır.

Biz bu yazımızda sadece ideolojik mücadele üzerinde, yani proletaryanın kurtuluş mücadelesinin yolunu

aydınlatan ideolojik - teorik mücadelesi, bu mücadelenin günümüzdeki önemi ve bu mücadele konusundaki çeşitli sapmalar üzerinde duracağız.

PROLETARYANIN İDEOLOJİK - TEORİK MÜCADELESİ

Bilindiği gibi burjuvazi sınıf olarak proletaryadan daha önce siyaset sahnesine çıkmıştır. Bu nedenle burjuva ideolojisi kökeni bakımından sosyalist ideolojiden daha eskidir ve o daha esaslı bir biçimde tüm burjuva çağı boyunca hazırlanmıştır. Ve çağımızın halen hakim sınıf ideolojisi olarak o'nun yayılma alanı ve araçları oldukça geniştir. Sosyalist ideoloji ise, burjuvazinin mezar kazıcıları olarak tarih sahnesine çıkan proletaryanın yaklaşık yüz yıllık bir geçmişiyle özdeştir. Bu nedenle genç sosyalist ideolojinin kendisinden daha eski ve hakim burjuva ideolojisine karşı mücadelesi yoğun bir şekilde ve evrensel planda sürmektedir. Bu mücadele her şeyden önce, çağımızın iki temel sınıfı, proletarya ile burjuvazinin teori ve pratikte evrensel plandaki bir hesaplaşmasıdır.

Proletaryanın ideolojik - teorik mücadelesi esas olarak hakim burjuva ideolojisine karşı işçi sınıfının bağımsız siyasi hattını **yaratma ve koruma** biçiminde sürdürülmelidir. Bu anlamda proletaryanın ideolojik - teorik mücadelesi iki yönlüdür. **Biri,** hakim ideolojiye karşı proletaryanın devrimci teorisinin bir eylem kılavuzu olarak kavranılması ve maddi bir güç haline getirmek için hayata geçirilmesidir. **Diğeri** burjuva ideolojisinin saldırılarına ve sızmalarına karşı, proletarya ideolojisinin savunulması ve korunmasıdır. Ancak bu mücadelenin iki yönü diyalektik bütünlük içinde sürdürülmelidir. Birini diğerinden ayırmadan, somut koşullara göre ikisi arasında tali bir ayırım yapılabilir. Biz konunun daha iyi anlaşılması için bu ayırımı yaptık ve ayrı ayrı inceliyeceğiz.

Proletaryanın ideolojik - teorik hattı evrenseldir, bilimseldir. Devrimci teorinin önemi esas olarak buradan kaynaklanmaktadır. Çünkü işçi sınıfının devrimci teori-

si Marksizm - Leninizm, bütün ülkelerin işçi sınıfı hareketlerinin yüz yıllık dünya tarihi boyunca ve somut gelişimi ile ele alınan tarihi tecrübelerinden kaynaklanmaktadır. Bilimselliği ve evrenselliği çeşitli tarihi periyodlardan geçerek üst üste doğrulanmış, devrimci eylem için bir kılavuz olarak zenginleşip, derinleşmiştir.

Teorinin bu önemini Lenin'in şu ünlü teziyle kavramalıyız. **«Devrimci teori olmadan devrimci pratik olamaz».** Marksist teorinin bu leninist kavranışı, proletaryanın ideolojik - teorik mücadelesinin pratikten kopuk olamayacağını; hakim burjuva ideolojisine ve o'nun sızmalarına karşı ideolojik mücadelenin sınıf mücadelelerinin canlı pratiğine sımsıkı bağlı olduğunu gösterir. Çünkü devrimci teori «Devrimci pratiğe bağlanmadıkca a*maçsız kalır; tıpkı yolu devrimci teori ile aydınlanmayan* pratiğin, karanlıkta el yordamıyla yürümesi gibi. Ama teori devrimci pratik ile çözülmez bir bağlılık halinde gelişince, işçi hareketinin büyük bir gücü haline gelebilir» * Demekki proletaryanın iki yönlü ideolojik mücadelesi ancak devrimci pratik içinde sürdürülebilir. Sınıf mücadelesinden kopuk, kaynağını sınıf mücadelesinin canlı pratiğinden almayan ideolojik-teorik mücadele «havanda su dövmeye» benzer. Devrimci teorinin kitleler tarafından benimsenmesi ve maddi bir güç haline gelmesi ancak, teori ve pratiğin diyalektik ilişkisinin kavranılmasıyla mümkündür.

a) Proletaryanın hakim burjuva ideolojisine karşı ideolojik mücadelesi

Bu mücadele çağımızın iki temel sınıfının, bu gün iki temel sistemi teşkil eden burjuvazi ile proletaryanın, kapitalizmle sosyalizmin evrensel plandaki mücadelesidir. Doğaya ve topluma uygulanan iki ayrı felsefenin, idealizmle, diyalektik mataryalist felsefenin karşılıklı mücadelesidir. Hayatın her alanında, sınıf savaşının her anında, insanların bilincinde ve davranışında yılmadan-usanmadan sürdürülen mücadeledir.

Bu mücadele uzlaşmaz karşıtların mücadelesidir. Geleceğin sınıfı proletaryanın ideolojisi ile, yok olan sınıfın,

* **Stalin, Leninizmin İlkeleri, s. 25**

burjuvazinin ideolojisinin tarihi ve evrensel hesaplaşmasıdır. Bu mücadele burjuvazinin kokuşmuş ve tarihi olarak ömrünü dolduran sistemine karşı, proletaryanın tarihi eylem ve sistem mücadelesidir. Bilimde, felsefede, kültürde, ahlakta, sanatta vb. her düşünce ve davranışta süren mücadeledir.

Bu mücadelenin önemidir ki, bize proletaryanın evrensel ve bilimsel dünya görüşü olan Marksizm-Leninizm'in özümlenmesini ve bu devrimci teorinin, doğaya ve topluma uygulama yöntemini kavramamızı emreder. Bütünlüklü bir dünya görüşü, bir pratik eylem ve sistem mücadelesi olan marksizm-Leninizm, **eylem için** bir kılavuzdur. O ne ölü bir dogma, ne de hiçbir eksiği bulunmayan kotarılmış ve değişmez bir öğreti değildir. Marksizm-Leninizm «Varlıkların objektif durumunu ve devrimin objektif gidişini tam bir bilimsel uyanıklıkla çözümleyen ve bu çözümlemeyi, yığınların devrimci enerjisini, devrimci yaratıcılığını ve devrimci girişimini en büyük bir **kesinlikle** kabul etmeyi ustalıkla birleştirir.» Bu devrimci teoriyi, diğer bütün 'sosyalist' teorilerden ayırdeden özellikde budur. (Lenin)

İdeolojik-teorik mücadelenin bu yönü, hakim burjuva ideolojisi ile uzun süreli bir hesaplaşmadır. Her bir ülkede o ülkenin somut tarihsel koşulları içerisinde somut koşullara göre değişik biçimlere bürünür. Burada esas sorun, Marksizm-Leninizm'in evrensel tezlerine sadık kalmak koşuluyla, her bir ülkenin somut tarihi koşullarının derinlemesine bir analizini yapmak, ideolojik mücadelenin biçim ve yöntemlerini o'na göre sürdürmektir. Bu sorun özellikle bizim gibi yarı-sömürge bir ülke için çok önem taşımaktadır. Ülkemizin tarihi-toplumsal gelişiminin özellikleri; geri ve çarpık bir kapitalist gelişmenin emperyalizmle iç-içeliği; bu çarpık alt yapının (ekonomik temelin) siyasal, kültürel, ahlaksal vb. üst yapıdaki yansısı olan çarpıklık ve gerilik bu mücadeleyi tam bir keşmekeş içine sokmaktadır.

Bu nedenledir ki ülkemizde **siyasette,** dogmatizme **ve eklekti**sizme; **kültürde,** geriliğe ve düalizme; **ahlakta** kozmopolitizme vb. gidilmiştir. Öte yandan ülkemizde kü-

çük üretimin yaygınlığı, bu üretim sürecindeki sınıf ve tabakaların üretim sürecinden kaynaklanan düşünce ve davranışlarının çelişkili karakteri, sınıf mücadelesinde kararsızlığın, kaypaklığın ve dar pratikçiliğin hakim olmasını getirmektedir. Böylece ülkemizde bir burjuva ideolojisi olan **Kemalizm** 50 yıl anlaşılamamış bir **laiklik** ilericilik-gericilik kavgasına dönüşmüş, Türkiye'nin 100 yıllık geri bıraktırılmışlık tarihi «batılılaşmak-doğululaşmak» biçimde tartışılmıştır. Burjuva-şoven milliyetçiliği hakim olmuş, bilimde ve felsefede bu düşünce akımı temel alınmıştır. Uzun yıllar devlet sınıflar üstü görülmüş «imtiyazsız, sınıfsız millet» kavramı hakim olmuş, sosyolojide Durkheim, felsefede Nietesche, kabul görmüştür. Bu ortamda tüm aydınlarımız umudu M. Kemal'in «çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak» demagojisine bağlamışlar, Kemalist ideolojinin burjuva ve gerici özünü kavrıyamamışlardır.

Bu geri entellektüel ortam sosyalist hareketi oldukça etkilemiş, 50 yıllık tarihi geçmişimiz hakim burjuva ideolojisine karşı proletaryanın ideolojik mücadelesi için elle tutulur bir miras bırakmamıştır. Çünkü ülkemizde 50 yıl boyunca teorik mücadelenin anlamı hiçbir zaman kavranılamamış, sosyalizm işçi sınıfı hareketinden kopuk ve her biri kendi yolunda gelişmiş, her ikisi de hakim burjuva ideolojisinin etkisinden kurtulamamış, ülkemizde revizyonizm ve oportünizm at oynatmıştır.

Sosyalist hareketin bu tarihi gelişimi bugün bizi gecikmiş tarihi bir görevle yüz yüze getirmiştir. Sosyalist hareketin 50 yılının «ilerlemeci» yorumuyla değil, bugün halen çocukluk evresini yaşayan ve emekleyen genç sosyalist hareketin acil görevleriyle değerlendirilmesi gerekmektedir. Proletaryanın mücadelesi ne 50 yıllık geçmişin idealize edilmesiyle ne de miras kavgalarıyla çözümlenebilir. Bugünkü ideolojik-teorik keşmekeşin tek çıkış yolu, hakim burjuva ideolojisine ve onun sızmalarına karşı sürdürülecek yoğun ideolojik-teorik mücadeledir. Bu mücadele her şeyden önce, çok yönlü ciddi ve bilimsel çalışmaları ve pratik eylemi gerektirir. Lenin «Bir ülkede sosyalist hareket ne kadar genç olursa» diyor; «sosyalist olma-

yan ideolojiyi sağlamlaştırmak için yapılan bütün teşebbüslere karşı mücadelede o kadar **ciddi** olmalıdır.»

Aslında sorun teoride basit bir görünüm arzeder. Her kapitalist ülkede olduğu gibi, bizim ülkemizde de esas olarak iki temel sınıf ve iki temel ideolojik-politik hat vardır. Biri toplumun en devrimci sınıfı proletarya ve onun devrimci ideolojisi; diğeri yok olmaya mahkum, ama tarih sahnesinden çekilmemekte direnen hakim sınıf burjuvazi ve onun gerici ideolojisi... Mücadele esas olarak bu iki temel sınıfın ideolojileri arasında sürmektedir. Diğer ara sınıf ve tabakalar bu iki temel sınıfın ideolojik politik mücadelelerinin içinde yer almak zorundadırlar. Sınıflı toplumlar tarihi her zaman belli tarihi dönemlere uygun düşen toplumlarda iki temel sınıftan ve bu sınıfların ideolojik-politik mücadelelerinden söz eder. Tarih bunun dışında üçüncü bir temel sınıf ve ideoloji yaratmamıştır. Bu nedenle modern toplumda da bir insan bu iki temel sınıf (burjuvazi ve proletarya) ideolojilerinden birini benimsemek zorundadır. Ve bilinmelidir ki, birinden diğerine geçişler her zaman mümkündür. Birini desteklemek diğerini zayıflatır. Demek ki kapitalist toplumda bireylerin düşünce ve davranışları bu iki temel sınıfın, hayatın her alanında süren mücadeleleriyle belirlenmiştir. Hiç kimse bu mücadelenin dışında değildir; ya burjuvaziden ya da proletaryadan yana olmak zorundadır. İkisinin arasında, ikisinin üstünde bir düşünce ve davranış olamaz. Bireyler şöyle ya da böyle, herhangi bir biçimde birine destek olurlar.

Ancak, insanın bu basit gibi görünen gerçeği kavraması yeterli midir? Kapitalist toplumda sınıf mücadelesi üzerine, Marksizm-Leninizm adına o kadar çok şey söylenir ve yapılır ki, bunu gerçeğinden ayırmak çok zordur. Eksik ya da yetersiz bilgilenme, teorinin öneminin kavranılmamasına neden olur. Üstelik sınıflı toplumda yaşayan bireyin, her gün, her saat sınıf mücadelesinin şu ya da bu biçimiyle karşılaşması, sınıflı toplumun ve hakim ideoloji'nin çeşitli pislikleriyle ve çeşitli alışkanlıkların, geleneklerin etkileriyle çevrili olması; doğru bir bilgilenmesini zorunlu kılar. İşte bu noktada proletaryanın dev-

rimci teorisinin önemi bir kez daha kendini gösterir. Bu devrimci teorinin devrimci pratiğin yolunu aydınlatması için özümlenmesi zorunluluğudur.

b) Sosyalizmin hakim burjuva ideolojisinin kendi içindeki sızmalarına karşı mücadelesi

Proletarya, Sosyalist Hareketi, burjuvaziye karşı bir yandan kendi evrensel ve bilimsel dünya görüşünün ifadesi olan, bir pratik eylem ve sistem mücadelesini sürdürürken, kendi içindeki sapmalara karşı da uyanık olmak zorundadır. Bu sapmaların kaynağı her şeyden önce, sınıflı toplum ve sınıflı toplumlar tarihinin insanlar üzerinde yarattığı alışkanlıklar vb. dir. Başka sınıf temsilcilerinin, orta tabakaların, emperyalizmin vb. birçok etkilerinden kaynaklanan sapmalar, sürekli ve sistemli bir şekilde proletarya hareketi içine sızarlar. Proletaryanın devrimci siyaseti herşeyden önce bütün bu sapmaların **son tahlilde** hakim sınıflar siyasetinin bir parçası olduğunu göstermiştir. Bu sapmalara karşı sürekli uyanık olmak, etkin tedbirler almak, proletaryanın bağımsız siyasi hattını can alıcı önemle korumak ve kollamak görevi devrimci proletarya siyasetinin en acil sorununu oluşturur.

Fakat günümüzde hemen hemen hiç bir sapma kendine Marksizm-Leninizm dışında bir ad vermez ve eylemini her zaman Marksizm-Leninizm adına sürdürür. Çünkü Marksizm-Leninizm'in uluslararası başarıları, günümüzde artık M.L.'in tüm düşmanlarının Marksist-Leninist kılığına bürünmelerine yol açmıştır. Bugün her sapma sadece kendisinin en iyi Marksist-Leninist olduğunu, hatta uluslararası sosyalist hareketin merkezi olduğunu vb. söylemektedir.

İDEOLOJİK MÜCADELENİN BUGÜNKÜ ÖNEMİ

Bugün ülkemizde proletaryanın ideolojik-teorik mücadelesinin önemini kavramak için öncelikle şu iki katı gerçeği görmeliyiz: Bunlardan **birisi**; uluslararası sosyalist hareketin geçirdiği bunalım; **diğeri** ülkemiz solundaki

ideolojik-teorik keşmekeştir. Bu iki gerçeği bugün dünyada ve Türkiye'de bir çok Marksist-Leninist kabul etmekte, fakat hiç kimse bu dönemin aşılması için doğru ve sağlıklı çözümler getirmemektedir. Bu dönemde Marksizm-Leninizm'in evrensel bir dünya görüşü olduğunu ve her türlü sapmanında evrensel karakter gösterdiğini, fakat her bir ülkenin tarihi ve toplumsal özellikleriyle, değişik ad ve biçimlere büründüğünü, sorunun ancak diyalektik maddeciliğin görüş açısıyla kavranabileceğini unutmamalıyız.

a) Uluslararası sosyalist hareketin bunalımı

Bilindiği gibi uluslararası sosyalist hareket 1956'lardan beri bir bunalım geçirmektedir. Özellikle Stalin'in ölümünden sonra, dünyanın yeni koşullarının «yeniden» yorumlanmasıyla başlıyan SBKP içindeki tartışmalar, uluslararası sosyalist hareketin bunalımının kaynağı oldu. Marksizm-Leninizmin revizyonuyla gelişen SBKP içindeki eğilim, 1956'da Kruşçev liderliğindeki revizyonist kliğin parti yönetimine hakim olmasıyla devam etti. Kruşçev liderliğindeki yeni Sovyet Komünist Partisi yönetimi Leninizmin açık tahrifatıyla geliştirdiği teorilerini, tüm dünya Komünist Partilerine kabul ettirmeye çalıştı. 1956'da 20. parti kongresinde, parti programına alınan ve kongrece onaylanan yeni teoriler, uluslararası sosyalist hareket içinde hemen yandaşlarını da buldu. Kruşçev revizyonistleri SBKP'nin dünya Komünist partilerinin **merkezi,** Sovyetler Birliğini de Sosyalist sistemin **lideri** ilan ettiler. Diğer revizyonist tezleri ile birlikte bu iki tezi uluslararası zirve toplantılarında herkese kabul ettirmeye zorladılar. Bu yeni politikaya karşı, Çin Komünist Partisinden gelen ilk ve haklı tepkiler ideolojik mücadeleye ve giderek de ÇKP liderliğinde cepheleşmeye dönüştü. ÇKP liderliğinde ikinci bir revizyonist eğilim hızla gelişmeye başladı.

Kruşçev revizyonistlerinin özellikle çarpıtılmış «barış içinde bir arada yaşama», «barışçıl geçiş», «kapitalist olmayan yol», «toplumsal ilerleme» vb. tezleri Marksizm-Leninizmin **emperyalizm, devlet, demokrasi** ve **faşizm**

teorilerinin revizyonundan kaynaklanıyordu. Dünyanın ikinci paylaşım savaşından sonraki yeni ve değişik yorumlarıyla temellendirilen tezler, uluslararası sosyalist hareket içinde hakim çizgi halinde gelişti. ÇKP'nin bu yeni revizyonizmi, önce **revizyonist klik,** sonra **modern revizyonizm** ve daha sonra da **sosyal-emperyalizm** «tespitleriyle» geliştirdiği muhalefeti, giderek revizyonizmin bir biçimi olan kendi **sosyal-şoven** politikasının temellerini teşkil etti. Öte yandan Kruşçev revizyonistlerinin başlattıkları anti-Stalinist kampanya, dünyada Troçkizmin ekmeğine yağ sürerken, bütün dünyada sol sapmanın tepki olarak gelişmesine neden oldu. Dünyanın iki «büyük» Komünist Partisi; ÇKP ve SBKP arasındaki mücadele ve bölünme ise, yarı-sömürgelerde, sürdürülen bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelelerini zaman zaman çıkmazlara soktu. Emperyalizm, uluslararası sosyalist hareketin geçirdiği bu bunalımdan azamî ölçüde faydalanmasını bildi. ÇKP ve SBKP, Kamboçya, Pakistan, Angola, Şili, Zaire vb. bir çok ülkede gelişen ulusal kurtuluş mücadelelerini kendi politikaları doğrultusuna sokmaya çaba sarfettiler. Hatta zaman zaman karşı-devrim saflarında yer aldılar.

Bugün 1956 da başlayıp gelişen uluslararası sosyalist hareketin içindeki gelişmeleri izlediğimizde, ayrılıkların başladığı yerde kalmadığını, eski tezlerin giderek birbirinin zıddı haline dönüştüğünü, hergün yeni ve orijinal teorilerin ortaya çıkarak, **iki hakim çizgiye** dönüştüğünü görüyoruz. Bunlardan biri, Sovyetler Birliği Komünist Partisi liderliğinde ve birçok sosyalist ülke ile Kapitalist Avrupa ülkelerinde hakim çizgi haline gelen **sosyal-Reformizm'**dir. Diğeri Çin Komünist Partisi liderliğinde ve bazı sosyalist ülkeler ile birçok kapitalist ülkede gelişen **sosyal-şovenizmdir.** Bu iki hakim revizyonist çizginin yarattığı uluslararası ortam; her bir ülkede yansısını bulan bu iki hakim eğilimin iyice cepheleşmesi, ideolojik mücadelenin bir kenara itilerek, ideolojik mücadele adına süren karşılıklı küfür yarışı ve fiili mücadeleler, artık emperyalizme hizmet eder duruma gelmiştir.

Öte yandan bu iki revizyonist eğilimden hiçbirinin

20 yıldır (ortaya çıkışından bu yana) dünya pratiğinde **doğrulanmadığını** görüyoruz. 20 yıl içinde gerçekleşen bir seri devrim. (Küba, Cezayir, Vietnam, Laos, Kamboçya, Mozambik, Angola ve halen mücadele halinde olan birçok ülkede) her ülkenin kendi somut gerçeğinden kaynaklanarak, Marksizm-Leninizmin somut şartların somut tahlili ile gelişen devrim teorileri ile başarıya ulaşmıştır. Marksizm-Leninizmin bunca revizyonuna, bunca sınırlanmasına (bir ülkenin deneyiyle sınırlanıp, genelleştirilmesine) rağmen; özüyle ruhuyla yaşaması, dünyanın kırlarında, şehirlerinde hergün yeni ve canlı deneylerde gelişip zenginleşmesi, bu devrimci teorinin bir dogma değil, eylem için bir kılavuz olduğunu üst üste doğrulamıştır. Fakat bu gelişim, revizyonistleri, artık dünya pratiğinde doğrulanmayan teorilerini, Marksist-Leninist ilkeler temelinde yeniden gözden geçirmeye zorladığı halde, onlar bu devrimci yolu seçmemişler, dağılan hayallerini eski revizyonist tezlerinin yeni revizyonunda aramışlardır. Bu ise revizyonistler arası mücadeleyi daha da şiddetlendirmiş, kendi aralarında yeni bölünmelere (nüanslarla ifade edilen) neden olmuş; herbir eğilimin «bir anlık ilerlemenin» parıltısı ile gözleri kamaşmış halde, artık proletaryanın uluslararası çıkarlarını göremez olmuşlardır. Böylece tüm bu gelişmeler sosyalizmin ve sosyalist sistemin reddine, proletarya diktatörlüğünün inkarına kadar uzanmış, Marksizm-Leninizmin evrensel strateji ve taktikleri üzerine orjinal reçeteler ve şablonlar çizilerek, proletaryanın bu devrimci teorisi iyice dogmatikleştirilmiştir.

Uluslararası sosyalist hareketin içindeki bu gelişmeler, ister istemez Dünyanın Türkiye'sine de yansımış, bizim **reçeteci ve şabloncu siyasetler** olarak adlandırdığımız gruplaşmalar oluşmuştur. Birçok değişik ad ve biçimde ortaya çıkan bu gruplaşmalar, özünde bu iki siyasetin (ÇKP ve SBKP'nin) nüanslarla belirlenmiş, değişik görünümlerinden başka bir şey değildir. Bu gruplar arasındaki mücadele, grup liderlerinin kariyer çekişmelerine ve uluslararası revizyonizmin başlıca iki sapmasının «doğru ve gerçek temsilciliği» kavgasına dönüşmüştür. Bunları adlandırırsak, bir yanda başta TKP olmak üzere TİP,

TSİP, öte yanda başta PDA olmak üzere HK, HY, HB, vb. dir. **Birinciler** Sovyet şablonculuğu ve reçeteciliği temelinde ve ideolojik sözcülüğünü TKP'nin yaptığı sosyal - reformizmi; **İkinciler** Çin şablonculuğu ve reçeteciliği temelinde ve ideolojik sözcülüğünü PDA'nın yaptığı sosyal-şovenizmi t emsil etmekte, ama her iki küme de uluslar arası revizyonizmin iki ayrı dökümünü vermektedir.

b) Ülkemizde Sol'un İdeolojik-Teorik Keşmekeşi

Türkiye solunda hemen herkes bir ideolojik-teorik keşmekeş ortamından sözetmekte, fakat hiç kimse bu ortamın aşılması yolunda gerçek bir çaba sarfetmemektedir. Bu ortamın yarattığı bir sürü farklı grup, grupcuk örgütlenmeleri; **politik bilinçli işçilerin «faşizme, emperyalizme ve oligarşiye karşı birleşme»** çağrılarını kulakardı etmekte ve gökten zembille bir Lenin'in, bir Ho Şi Minh'in inip kendilerini birleştirmelerini beklemekteler. Her grup kendini ya, uluslararası revizyonizmin yansısı olarak sınırlamış, ya da ayakları kaygan zemin üzerinde «üçüncü bir çizgi» yaratmağa çalışmaktadır. Gruplar sadece kendilerini doğrulamak, diğerlerini mat etmek için teori yapmakta, her grup revizyonizmin batağında sadece kendisinin patikadan yürüdüğünü ispata çalışmaktadır. Gruplar arasında ortaya çıkan her ayrılık, her bölünme, kendi içinde yeni ayrılıkların tohumlarını taşıyarak amip gibi her parça yeniden bölünmektedir. Hergün tekrarlanan «birlik çağrıları» dört bir tarafı bataklıkla çevrili patikada «elele ve sırt sırta kenetlenmiş» olarak yürümeyi öğütler biçimde değil; herkes benim arkamdan gelsin şeklindeki «kabadayı naralarına» dönüşmektedir.

Bütün bunlar ülkemizin somut koşullarından kaynaklanmaktadır. Ülkemizde kapitalizmin çarpık gelişimi ve bunun üst yapıdaki (siyasal, kültürel, ahlaksal vb.) çarpık yansısı; yarı-feodal ilişkilerinin ve küçük üretimin yaygınlığı, işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin bileşiminin yaratılamaması; yarı-sömürge ilişkiler ve oligarşik yapı içinde emperyalizmin her türlü gerici eğilimlerinin yansıması; Marksizm-Leninizmin henüz anlaşılma aşa-

masında bulunması ve çocukluk hastalıklarını tümüyle içinde taşıması vb. Türkiye Sol'unu revizyonizmin batağına sokmuştur. Bu gün sorun bu bataklıktan çıkmaktır. Ama nasıl?

İlkönce sorunu, kaba bir şekilde ve elyordamıyla değil, diyalektik maddeciliğin evrensel ilkeleri ışığında kavramalıyız. ***Bu yöntem, önce*** **«bataklığın keşfi ve bilimsel bir analizinin» sonra da bizi bataklıktan çıkaracak «patikanın tesbiti» ve bu patikada bizim «sımsıkı ve kenetlenmiş biçimde» yürümemizi sağlayacak «kılavuzun seçilmesini» gerekli kılmaktadır. Bu kılavuz proletaryanın devrimci teorisi Marksizm-Leninizmin bir «eylem kılavuzu olarak» özümlenmesidir. Bu ancak bugün Türkiye sol'unda proletaryanın ideolojik-politik, örgütsel ve stratejik ilkelerini «yaratma ve koruma» yolunda sürdürülecek yoğun ideolojik-teorik mücadele ile mümkündür.**

Ülkemizin bu durumu genel hatlarıyla 1900 başlarındaki Rusya'ya çok benzemektedir. Lenin bu dönemin Rusya'sının özel durumunu ve günün acil sorununu şöyle tesbit ediyordu: «Rus Sosyal-Demokratlarının karşılaştığı 'Ne Yapmalı' sorunu son yıllarda özel bir önem taşıyor. Bu sorun seksenlerin sonlarında ve doksanların başlarında olduğu gibi **hangi yolu seçmemiz sorunu değil; bilinen yolda, ne gibi pratik adımlar atmamız ve nasıl atacağımız sorunudur. Bu sorun bir sistem ve pratik çalışma planıdır.** Pratik eylemi temel alan bir parti için mücadelenin yöntemi ve niteliği sorunu henüz çözümlenmiş değildir; ve bu durumun hala **ideolojik karışıklık ve dağınıklığa** neden olan ciddi görüş ayrılıklarına yol açtığı kabul edilmelidir. Bir yandan daha yok olmaktan çok uzak **«ekonomist» eğilim,** siyasi ö rgütlerini ve ajitasyon çalışmalarını kısırlaştırmaya ve daraltmaya çabalarken; diyen yandan da, ilkelerden yoksun **eklektisizm** yeniden başını uzatıyor; her yeni «eğilimi» taklit ediyor ve hareketin bir bütün olarak temel görevlerini ve sürekli ihtiyaçlarını şu andaki taleplerden bir türlü ayırdedemiyor» * (abç)

---

* Lenin, Nereden Başlamalı, s. 17

Gözlerimizi bir an açıp, ülkemize baktığımızda, kaba hatlarıyla 1900 başlarının Rusya'sını görebiliriz: **Bir yanda,** Türkiye Sol'unda 1971 öncesi dönemde uluslararası sosyalist hareketin bunalımının yansısı olarak ortaya çıkan ve günümüzde iyice cepheleşen, uluslararası revizyonizmin iki farklı biçimi, sosyal-reformizmi ve sosyal-şovenizmi; **öte yanda** evrensel Marksizm-Leninizmi somut şartların somut tahlili ile ülkemizde canlı bir biçimde hayata geçirmeye çalışan proleter sosyalistlerini görüyoruz. Kendilerini bu iki siyasetin dışında sayan, fakat ayakları kaygan bir zemin üzerinde, kâh «Sovyet'ciliğe» kâh «Çin'ciliğe» kuyruk sallayan diğer bazı siyasetler olmakla beraber, sağlıklı çözüm için mücadele veren proleter sosyalistlerinin de mevcut olduğuna inanıyoruz. Daha ilk sayısından biri, «ne yapmalı» sorununun önemini kavrayarak geçmişin özeleştirisiyle işe başlayan ve ondan dersler çıkarmaya çalışan KURTULUŞ, hangi yolu seçmemiz sorunuyla değil, bilinen yolda -Türkiye'ye özgü devrim yolunda- kimlerle ve nasıl yürüneceğini göstermeye çalışmıştır. Bu bilinen yolun ancak yoğun ideolojik-teorik mücadeleden geçilerek aydınlanabileceğini tesbit etmiş olan KURTULUŞ, iki şablоncu ve reçeteci siyasetin dışında kalan, ama kendilerini şu ya da bu «sistemlerle» sınırlayıp revizyonizmin ve oportünizmin etkilerinden kurtulamayan kişilerin ve grupların birliğini amaçlamıştır. **Günün acil görevinin proletaryanın «bir sistem ve pratik çalışma planı» yaratmak, hayatın her alanında gerçek eylem ve sınıf birliği temelinde, proletaryanın bağımsız siyasi hattını ve onun savaş örgütünü (parti) oluş**turmak olduğunu tesbit etmiştir.

Fakat ülkemizde halen ayaklar revizyonizmin kaygan ve balçıklı zemini üzerine basmakta; Marksizm-Leninizm bir eylem kılavuzu olarak değil, bir dogma, hazır reçete olarak anlaşılmakta; ülkemiz somutunda «bir sistem ve pratik çalışma planı» yaratılamamaktadır. Çünkü her şeyden önce «sistemin özü» kavranılamamakta, herkes kendine Marksist-Leninist ilkelerden yoksun eklektik sistemler oluşturmakta, propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarını kısırlaştırmaya ve sınırlamaya ça-

lışmaktadır. Bunda o derece başarılı (!) olunmaktaki, kendilerini zaman zaman «Marx'ın, Lenin'in yanılttığını» söyleyen yeni sistemler yaratıcı «küçük ustalara» rastlanmaktadır. Çeşitli kişi adlarıyla, dergilerle ifade edilen birçok grup, grupçuklar birbirlerine karşıt «sistemler» olarak yarışmaktadırlar. Marx, Engels, Lenin ve Stalin artık bu gruplarla doğrulanmakta (!) proletaryanın devrimci teorisi Marksizm-Leninizm hergün sınırlana sınırlana kuşa çevrilmektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu bu ideolojik-teorik keşmekeş ortamında, soruna «devrimci teori olmadan devrimci pratik olamaz» ilkesine sımsıkı sarılarak eğilen KURTULUŞ, Marksizm-Leninizmin her türlü revizyonuna ve dogmatikleştirilmesine karşı; bugün özüyle-ruhuyla yaşıyan, dünyanın kırlarında ve şehirlerinde hergün yeni ve canlı deneylerde zenginleşip gelişen, evrensel Marksizm-Leninizm'in ilkelerinin bağnazca savunulmasını üstlenmiştir. Bu görev, bizi ideolojik-teorik keşmekeş ortamından çıkaracak ve ülkemizde «bir sistem ve pratik çalışma planı» yaratacak, ideolojik mücadelenin temel taşıdır. Ama aynı zamanda da her türlü revizyonist eğilimin panzehiri olacaktır. İşte bugünkü ideolojik-teorik mücadelenin önemi ve ilkeleri bu tesbitten kaynaklanmaktadır: Bu yoğun ideolojik mücadele **ilkin,** ülkemizde henüz anlaşılma aşamasında olan ve çocukluk döneminin her türlü hastalıklarını içinde taşıyan Türkiye Sosyalist Hareketinin yolunu açıp aydınlatacak, evrensel Marksizm-Leninizmin özümlenmesini yaratacak; **buna paralel olarak da** ülkemiz somutunda, Marksizm-Leninizmin her türlü revizyonunu önleyecek ve proletaryanın bağımsız siyasi hattını yaratma ve koruma yolunda, sınıf mücadelesinin canlı pratiğinde gelişip şekillenecek, Türkiye Devrim Teorisini yaratacaktır. Bu açıdan, KURTULUŞ, başka grupların da bu doğrultuya girebileceğine olan inançla, grupların karşılıklı ilişkilerinde, duygusallığa kapılmadan, duygusal tavırlar yaratmağa kalkışmadan, gruplararası ilişkilerin dostça ve yoldaşça olmasını, ideolojik-teorik tartışma ortamının küfürlerden arıtılarak tartışılabilir bir şekle sokulmasını, günün zorunlu görevi olarak görmektedir.

KURTULUŞ

DÜZELTME

Dergimizin 18. sayısında «FAŞİZM ÜZERİNE NOTLAR-4» başlıklı yazıda bazı hatalar olmuştur.

Sayfa 44, satır 16'da başlayan cümle: «Gerçi Halkın Kurtuluşu Mao'nun faşizmin bir devlet biçimi olarak henüz ortaya çıkmadığı dönemlerde yarı-sömürgelerdeki devlet biçimine anti-demokratik devlet sıfatını takmasından esinlenmiştir, fakat yazıda konuş şekliyle insanı yanlış sonuçlara götürüyor. Şöyle ki, faşizm öncesi yarı-sömürgelerdeki devletin biçimi anti-demokratikten, faşizmin ortaya çıkışıyla beraber artık bütün yarı-sömürgelerde devletin biçimi faşistleşmiştir. Zaten yarı-sömürgelerde burjuva demokratik devrimlerinin yapılmamış olması da buralarda burjuva demokrasisinin olmadığını gösterir. Anti-demokratik biçim ise yerini faşizmin ikâme edildiği, faşizm öncesi yarı sömürgelerdeki devlet biçimi olduğuna göre, geriye kala kala...», sayfa: 46, satır 31'deki «demokratik barışçıl» sözcüğü, «reformist», sayfa 46, satır 37 deki «barışçıl» sözcüğü, «reformist», sayfa: 46, son satırda başlayan cümle, «Faşizmin metodu baskı, açık terör ve demagojidir. Hemen belirtelim, bu iki yöntemin bir arada varlığı oligarşik devletle mümkündür.», sayfa: 56, satır 16'da başlayan cümle: «Tabii bu arada hiç kimsenin inkar edemiyeceği bir gerçekte ülkemizin esas olarak ABD emperyalizminin yarı-sömürgesi olduğu gerçeğidir.» şeklinde olacaktır.

Düzeltir özür dileriz.

KURTULUŞ